

LE-VAN-TRUONG

AI TINH
MUÔN MẮT

TẬP THỨ NHÌ

Editions **LE - CUONG**

75, Rue. des Paniers — HANOI

ÁI TÌNH MUÔN MẶT TẬP 2

LÊ VĂN TRƯỜNG

MỤC LỤC

Đừng Có Nói Thật	5
Cái Giường Tây Và Ông Hàn Bái	14
Ái Tình Của Bạn Trẻ	29
Ái Tình Là Một Vấn Đề Gia Vị	46
Cũng Vẫn Là Đàn Bà	75
Đôi Cái Giấy Năm Đồng Đi	80
Bắt Cá Hai Tay	86
Tình Mù Và Tình «Tính Toán»	91
Sau Cái Phút Sinh Lý Ấy	105

Đừng Có Nói Thật

Chúng tôi hôm ấy ba người, anh Chí, anh Hội và tôi.

Châu hát mất vui chỉ vì anh Chí cứ than phiền rằng tình nhân của anh ở bên 89 không thật với anh. Anh nói, anh nói mãi. Nề bạn, chúng tôi vẫn chịu khó nghe và tìm lời an ủi. Nhưng sau vì anh cứ lải nhải nói mãi, anh Hội liền nổi sung ngồi giấy.

- Anh cứ nói sự thật. Nhưng anh không biết rằng sự thật giết tình yêu à. Ái tình chỉ thú vị bởi nó là một trò chơi hú tim của cái thật với cái giả.

Rồi anh gơ tay chỉ vào mặt mấy chị em đang ngồi súm quanh chúng tôi :

- Thì anh nhìn các chị ấy đây. Có phải chị nào cũng đeo một chữ «dối» to tướng ở trên mặt không. Ấy thế mà có lẽ chúng ta thích các chị ấy cũng chỉ vì cái chữ «dối» to tướng ấy thôi. Nếu các chị ấy thật, các chị ấy lấy khăn mặt lau cái mặt phấn để cho chúng mình nhìn thấy cái gia sấm sịt, cái môi thâm sì thì có lẽ chúng mình không yêu nữa.

Chúng mình yêu các chị ấy có lẽ cũng chỉ vì cái mặt phần đẹp hơn cái mặt không phần, mà có lẽ cũng bởi vì cái ý định các chị ấy định lừa dối chúng mình nó làm đẹp lòng chúng mình.

Không nên trách đàn bà giả-dối mà chỉ nên để tâm đến cái ý định của người đàn bà muốn làm đẹp lòng mình để được mình yêu mà thôi.

Anh Hội vừa nói vừa ôm lấy mấy chị em hôn chùn chụt :

- Vì ai mà các chị ấy phần sáp trang điểm, vì ai mà các chị ấy giả dối, có phải các chị ấy vì chúng mình, muốn làm đẹp để cho chúng mình yêu không ?

- Nếu anh còn chưa tin, anh còn muốn cho tình nhân anh nói thực đến thành ngớ ngẩn thì anh hãy nên nghe câu chuyện bỏ vợ của tôi.

* * *

Tôi vẫn nghe người ta đồn cô Nguyễn trước kia có gian díu với Thúy là một học sinh trường thuộc ở cùng phố, nhưng vì y đẹp quá, tôi gác những lời đồn của thiên hạ ra ngoài tai, cậy cục lấy cho được y. Lấy nhau trong ba tháng, tôi thật sướng như lên tiên mà y cũng sướng như lên tiên.

7 | Ái Tình Muôn Mặt Tập 2

Nhưng dĩ nhiên, một hôm ma dẫn lối quỷ đưa đường, tôi chợt nhớ đến chuyện cũ, tôi liền hỏi y :

- Em nên nhớ anh hỏi câu này không phải là có ý gì để trách em, nhưng chẳng qua muốn biết một sự thật để yêu nhau thêm lên đây thôi.

- Thì anh muốn hỏi gì cứ hỏi đi. Em xin thề bao giờ em cũng thật đối với anh. Em không dấu anh một tí gì dù là những tội lỗi của em. Chúng ta yêu nhau, chúng ta thương nhau, chúng ta phải thực với nhau, chúng ta phải thực với nhau để có thể tin nhau mà yêu nhau mãi mãi. Ái tình mà không có lòng tin thì còn có nghĩa gì.

- Điều này anh hỏi để mà biết. Nếu có hay không thì mình cũng bỏ lỡ đi cho anh.

Vợ tôi ngả đầu vào ngực tôi :

- Hỏi cái gì thì cứ hỏi đi, sao cứ phải đắn đo mãi thế. Chúng ta chưa tin lòng nhau hay sao ?

- Trước kia, anh nghe người ta đồn em yêu thằng Thúy phải không ?

Câu ấy làm cho vợ tôi tái mặt. Tôi thấy cái bàn tay vợ tôi đặt vào tôi hơi dun dun. Tôi càng muốn biết sự thực.

- Anh hỏi thế để cho biết đó thôi. Chứ những việc trước có kể gì. Anh chỉ tính đến những hành động của em từ ngày em lấy anh. Có gì em cứ nói, anh xin thế không bao giờ vì thế mà anh giận em. Mà có lẽ anh sẽ giận em, nên em không nói sự thực với anh. Thế nó tỏ ra rằng em chưa tin lòng anh.

- Thiên hạ chúng nó đồn thế. Chẳng qua chúng nó ve em không được thì chúng nó thù mà bịa đặt ra thế, chứ em với Thúy có gì đâu.

Cái ngực tôi đang bức bối bỗng thấy mát dọi. Tôi muốn biết sự thực mà tôi lại sợ sự thực.

- Em nói giỏi. Có nhiều người nói với anh như thế mà hình như có một lần anh thoáng nhìn thấy em đi với Thúy ở Gò Đa.

Rồi tôi đập một cái chén tôi thế :

- Ví dụ trước kia em nhân tình với Thúy, em nói thực với anh mà anh có giận em thì anh xin chết tan xương như cái chén này. Anh sẽ giận em nếu một ngày kia, anh xét thấy rằng em nói dối anh.

- Thì không có bảo rằng không có, chứ gì mà phải dối với thật.

9 | Ái Tình Muôn Mặt Tập 2

Có lẽ lúc ấy yêu tinh nó hiện vào người tôi cũng như yêu tinh nó đang nhập vào người anh bây giờ :

- Em có dám thề trên đầu anh rằng như thế không ?

Vợ tôi ngập ngừng. Tôi thấy tôi muốn chết, nhưng tôi vẫn làm ra bộ điềm tĩnh.

- Anh đã bảo rằng anh không giận em. Anh đã thề mà em còn chưa tin lòng anh ư ? Nếu có như thế, em thề rằng em nói thực đi anh xem nào. Em thề nếu em nói dối thì chúng ta chết tử, chết tiệt, chết bỏ nhau ra.

Tuy tôi nói thế, nhưng tôi muốn cho vợ tôi thề ngay vì sự ngập ngừng của vợ tôi làm cho tôi hơi nghi và đau chổi lòng.

- Em không dám thề, chắc là có. Có thì có, việc gì. Anh nào đi trách em từ khi em chưa lấy anh. Nói có đi.

Tuy thế nhưng tôi thầm ao ước giá vợ tôi nói không. Nhưng khôn nạn cho tôi, nó lại muốn thật :

- Có, nhưng...

Tôi tưởng chừng như phát điên. Nhưng vẫn cố nén :

- Thì anh vẫn cũng đã biết. Nhưng anh không trách em và cũng không vì thế mà không yêu em đâu. Anh

càng yêu em nếu em nói sự thực.

Con vợ ngu dốt của tôi đâm đầu vào bẫy như con chuột mù :

- Có, nhưng mà chỉ thư từ sì sằng thôi, chứ không bao giờ...

- Ô em lại nói giới rồi, rõ ràng anh và bạn anh đã nhìn thấy em mấy lượt đi với y ở đường, việc gì còn nói giới, nếu thế thì em hèn lắm.

- Có, em đi với y tất cả ba lần.

- Chắc y có hôn em và em cũng hôn y ?

- Không.

- Lại nói giới rồi, giai gái đã yêu nhau, đi với nhau ở ngoài đường lại không hôn nhau là cái lý gì.

Giọng nói lúc ấy đã dè dè. Ruột tôi thì sôi lên.

- Chỉ hôn qua ở ngoài má mấy lần. Sau rồi em thấy y không đứng đắn, em cự tuyệt ngay.

- Nói cho đúng ra thì trước kia em cũng yêu y, đến khi em biết thì em mới ghét. Chứ không yêu nhau thì đời nào lại đi ngoài đường với nhau.

11 | Ái Tình Muôn Mặt Tập 2

Lúc ấy thì hình như vợ tôi đã hơi hối, nhưng bấy giờ thì không thể lùi được nữa.

- Có, nhưng em chỉ yêu ít thôi, chứ em không yêu một cách thâm thía và sâu xa như yêu cậu.

Rồi hình như thấy tôi mặt tái mét, vợ tôi liền ôm lấy tôi :

- Thì cậu cứ hỏi lời thôi làm gì ?!

Vợ tôi nói xong toan hôn tôi thì tôi liền du vợ tôi ra rồi đứng giậy.

- Đồ khốn nạn !

Vợ tôi gục đầu xuống gối khóc. Nhưng tiếng khóc của vợ tôi lại càng làm cho tôi bức tức. Đã chẳng thương hại, tôi còn chạy đến nắm đầu lắc lắc lắc để.

- Đồ khốn nạn ! đã yêu giai, đã đi nói chuyện với giai.

Vợ tôi càng khóc to. Tôi càng lắc khỏe cho đến khi tôi du ngã vợ tôi xuống đất, tôi thấy tôi tàn nhẫn quá, tôi mới ôm lấy vợ tôi xin lỗi.

Từ đây, hạnh phúc của gia đình tôi biến đi. Lúc nào tôi cũng thấy một cái bóng ma xen vào giữa chúng tôi.

Rồi một cái vực sâu thăm không cho chúng tôi gần nhau nữa.

Nhiều lúc hôn vợ tôi, tôi bỗng chồm giập la hét om sòm, tôi kiếm chuyện với vợ tôi vì tôi tưởng tượng cái cơ thể của vợ tôi trước kia đã để cho Thúy ôm.

Sự thật mà vợ tôi nói đã đầu độc lòng tôi rồi rót chì sôi vào đầu.

Cứ nghĩ rằng Thúy đã hôn vợ tôi là tôi tưởng chừng như có thể giết người.

Tôi đâm nghĩ luẩn quẩn. Tôi có những tư tưởng quái gở.

Tôi tưởng chừng giá tôi đang đi ở ngoài đường với vợ tôi mà gặp Thúy thì tôi có thể tức đến chết đi được. Thúy sẽ nhìn tôi bằng một cách khinh bỉ rồi tự nhủ :

- Mày tưởng con vợ mày quý hóa lắm đấy hán thôi, đây tao đã hôn mãi rồi.

Vì nghĩ thế nên nhiều lần đang đi đường với vợ tôi, tôi bỗng kiếm chuyện cãi nhau, rồi tôi quay về. Vợ tôi chỉ khóc. Tôi thấy vợ tôi khóc, tôi thương, tôi lại xin lỗi. Nhưng chúng tôi chỉ hòa thuận với nhau được độ nửa ngày. Rồi những hình ảnh quái ác lại đến ám ảnh

13 | Ái Tình Muôn Mặt Tập 2

tôi, rồi chúng tôi lại cãi nhau. Gia-đình từ đấy thành địa ngục cho cả tôi và vợ tôi.

Tôi day nghiêng diếc móc vợ tôi đứt từng miếng thịt. Nhưng những lưỡi giao mà tôi đâm vợ tôi làm đau đớn cho tôi trước.

Chúng tôi sống cái đời vạc dầu bàn chông ấy được sáu tháng thì một ngày kia chúng tôi bỗng xét thấy nếu còn ở với nhau thì thế nào cũng có người buồn mà chết. Ấy thế là chúng tôi bỏ nhau.

Anh Hội nói xong liền bảo anh Chí :

- Trông ái tình, sự thật nhiều khi là những liều thuốc độc. Anh đừng than phiền rằng tình nhân anh không nói thực với anh mà anh nên mừng rằng y yêu anh mà biết giấu anh. Chỉ nên nhìn độc cái ý định nói giới là cốt để lấy lòng mình, để cho mình yêu.

Tình nhân anh là một cô đầu phải tiếp khách. Y không thể thề với anh rằng đêm trước không có anh, y đã ngủ với người khác.

Rồi Hội cũng vào đầu Chí :

- Đồ ngu, cầm cái mồm đi, đừng có kêu ca nữa. Nó dối mày là nó yêu mày đấy.

Cái Giường Tây Và Ông Hàn Bái

Ai tình có biến đổi được tâm tình người ta không?
Câu trả lời nằm trong truyện này.

Ông Hàn Bái ở thành Nam là một người giàu lắm. Gia tư có đến vài chục vạn.

Câu phương ngôn «Có phũ như chó mới giàu» thật là quái ác và làm thương tổn rất nhiều lòng tự ái cho một số nhà giàu, tôi chỉ nói một số thôi. Nhưng đem câu ấy mà vận cho ông Hàn Bái thì cũng có đúng một phần.

Thì đây một thí dụ.

Một chủ cô đầu cần tiền vay ông hai trăm đồng bạc. Thì lẽ tất nhiên là ông phải để cho khấn cầu mãi. Và ông bắt phải làm giấy tờ cẩn thận cầm hai mẫu ruộng mà thị đã tậu được ở nhà quê.

Nhà giàu cẩn thận, và làm cao, và lấy lãi ba phân, còn bảo đó là thân tình có cái gì là phũ.

Cái chỗ phũ của ông Hàn Bái ở đây, là mỗi tháng ông xuống hát một châu đề trừ vào tiền lãi, nhưng châu hát giá có năm đồng, mà tiền lãi những sáu. Sáng sớm ông ngủ giậy, uống nước trà tàu xong, bà chủ là người đã

nằm với ông hôm trước đưa cho ông đồng bạc. Ông có can đảm cầm đồng bạc dứt túi.

Ấy thế rồi quen lệ. Trong hai năm giòng, ông hát hai mươi bốn châu và lấy về hai mươi bốn đồng bạc. Ông lại có cái can đảm kiện để toan lấy ruộng một khi đến hạn mà bà chủ cô đầu kia chưa có giả. Các bạn đã thấy chưa. Một người... tâm tình khá như thế thì giàu lắm rồi.

Mà bòn được của một người như thế tức là đã giật được kỷ lục : xưa nay chưa ai có thể đánh chó đá vãi phân.

Chỉ có thần ái-tình mới giật nổi cái kỷ lục ấy.

Cải người mà thần ái tình cử đến để làm tiền ông Hàn Bái là một danh ca ở Hà-nội sắc có, tài có, lại khôn ngoan lịch duyệt.

Tám năm lăn lóc trên chiếu rượu, tiếp súc không biết bao nhiêu khách làng chơi, cô biết tâm lý bọn đàn ông như... một chiếc bánh đã bóc. Cô dọn nhà hát xuống Nam vì một việc bất đắc chí trong tình trường.

Dọn xuống Nam được mười lăm hôm thì cô nhân tình với một người khách trú con một phú thương rồi hai tháng sau ông Hàn Bái che tàn một bọn con nợ xuống

hát.

Ở Hanoi, vẫn được nghe tiếng ông Hàn Bái là người giàu có và đá hơn đá, đào Huệ thấy ông Hàn Bái liền ngó châng.

- Cô nhìn gì quan Hàn mà nhìn dữ thế ?

- Em phục cái tiếng tăm mà nhìn đấy ạ !

Nên nhớ là đào Huệ là một danh ca có giá ở Hanoi, ai nhân tình được với y là một vinh dự. Tuy nghề phải tiếp khách, nhưng nàng xem khách để tiếp, nàng xem người nào có thể cho nàng được nhiều tiền và không làm thương tổn đến thanh thế của nàng mới bắt nhân tình.

Nàng không phải là hạng cô đầu chịu hiến thân với năm ba đồng hay một vài chục. Muốn nhân tình với nàng, phải đi lại, phải hát ít nhất là mười lăm châu. Và người nào có lắm thì cũng phải bỏ ra một vài trăm.

Chứ những người mà nàng yêu nàng thích thì không kể.

Tính nàng lại hào phóng, hay giúp đỡ những bạn nghèo.

17 | Ái Tình Muôn Mặt Tập 2

Thích đàn hát, luôn luôn trong nhà nàng có những cuộc họa đàn và ca hát.

Tuy không giỏi chữ, nhưng hoạt khẩu, nàng thích nói truyện về văn chương.

Toàn những cái mà anh trội phú ù ù cạc cạc, vì thế trong con mắt ông Hàn Bái, cái giá trị của đào Huệ lại càng tăng.

Lại càng tăng thêm khi ông Hàn Bái biết cái quá khứ của nàng. Hai lần lấy hai người chồng giàu bạc vạn và đã làm cho mấy người phải thắt kết vào tù.

Ông Hàn thấy đào Huệ thì mê ngay, vì sắc đẹp cũng có, vì giọng hát cũng có, mà vì lời ăn tiếng nói và cái điệu bộ kiêu kỳ cũng có. Có lẽ cái có nó làm cho ông Hàn yêu nhất là lòng tự ái bị kích thích.

Thì hãy nghe câu truyện của bọn «con nợ» với ông Hàn Bái.

- Có quan Hàn thế nào, chứ chúng tôi thì chịu không có hơi sức đâu mà đánh đu với tình. Mà có khi nào nó lại hạ cổ đến mình. Bây giờ nó đang nhân tình với con Bá Chín Na, ai mà cướp được. Thôi chúng tôi xin nhường cho Quan Hàn. Quan Hàn mà đến thì ả lẩn vào ngay.

Ông Hàn Bái tũm tĩm cười đắc chí. Nhưng biết rằng nếu nhân tình với đào Huệ thì phải tốn nhiều tiền, ông lo cho cái tử kết của ông. Ông biết không thể sử với đào Huệ như ông thường sử với mọi cô đầu khác, năm mươi đồng vài ba chục mà được.

Đào Huệ đôi với ông tuy rằng rất lễ phép, rất đậm đà nhưng vẫn giữ cái bộ kiêu kỳ không thân mật.

Trong một tuần lễ, ông Hàn Bái hát luôn ba châu mà mỗi châu chỉ những một chục.

Cả phố sì sào. Cả khách làng chơi ngơ ngác.

- Cá cần phải câu rồi hay sao đấy.

Người ta thì thăm bằng những cuộc hỏi truyện chị em. Mà đào Huệ thì đã biết ông Hàn Bái hơn ông Hàn Bái biết mình.

- Nó đo lọ nước mắm, tính củ dưa hành mà nay nó thế nghĩa là nó mê chị nhiều lắm rồi đấy, tiền chỗ ấy chẳng lấy còn lấy chỗ nào. Lấy được đồng tiền ấy tiêu cũng sướng.

Tuy nghe bọn chị em sui dục thế, nhưng đào Huệ là người có kinh nghiệm đã từng chải, chạm chán với nhiều tay hà tiện, nài cho rằng chẳng qua thả mấy

19 | Ái Tình Muôn Mặt Tập 2

chầu như thế thì đã dạt mặt lắm rồi. Nếu mình làm tiền ngay, thì họ liền thoái lui. Phải để cho cắn câu thực sâu mới có thể dật.

Vì thế mỗi lần ông Hàn Bái xuống hát, nàng chỉ tiếp đến một giờ rồi vào buồng ngủ. Ông Hàn Bái giữ thế nào cũng không được và cố xin vào nằm chung, nàng cũng không nghe.

- Em tuy là con nhà hát xướng, nhưng em cũng là người có lương tâm. Người ta bây giờ nhân tình với em cho em mỗi tháng trăm bạc, em cần phải giữ.

- Tôi sẽ cho chị nhiều hơn thế.

Đào Huệ biết rằng chẳng qua trong một phút thèm khát ông Hàn nói thế thôi, nàng liền giả lời :

- Quan dậy thế, em cũng biết thế. Nhưng để chờ lúc nào người ta không thương yêu em nữa hẵng hay, chứ bây giờ thì dù quan có cho em một tháng ba trăm em cũng xin chịu.

Nàng nói xong quay đi sau khi đã ném cho ông Hàn một cái nhìn có ý bảo :

- Em là người có tình lắm chứ

Chẳng những đào Huệ lấy «lương tâm» để cự tuyệt ông Hàn Bái một cách rất nhã nhặn mà nàng lại còn không bao giờ để cho ông Hàn Bái được nhìn thấy cái buồng nằm của nàng nữa.

Mỗi lần ông Hàn đến, nàng vẫn tiếp một cách đặc biệt. Nàng tha hồ để cho ông Hàn cợt nhả. Nhưng chỉ cợt nhả bằng lời nói thôi. Những bạn bè ông Hàn gọi nàng bằng bà Hàn, nàng mỉm cười.

- Nếu thế thì cái phúc của em to quá. Nhưng em ăn tiêu hoang phí đã quen thì có lẽ em chỉ được cái vinh dự làm bà Hàn ba tháng.

- Chị chỉ sách mé. Quan Hàn đã thương chị thì cũng như muối bỏ bể.

- Ấy vâng, em chỉ còn nghi ngại về cái chỗ không biết quan Hàn có thương em không.

- Tôi thương chị nhưng chị không thương tôi thì tôi biết làm thế nào ?

Câu ấy chỉ có đào Huệ và ông Hàn biết :

- Em biết làm sao. Nhưng em hằng xin khát quan. Bây giờ em còn vương víu thương người khác.

Ông Hàn theo đuổi trong ba tháng giờ hát tất cả hai mươi châu và con nợ mời ông chừng cũng hai mươi châu nữa.

Ông Hàn vẫn không được toại nguyện. Mà đào Huệ cũng vẫn không cho ông nhìn thấy cái bóng chiếc giường nằm.

Chỗ đó làm cho ông Hàn khó chịu và mê thêm.

- Không biết trong cái buồng ấy có trần châu bảo vật gì mà chị ấy giấu chúng mình như thế.

- Chẳng có trần châu bảo vật gì, nhưng chỗ đó là chỗ nằm của người tình em. Chỉ có người tình em mới có thể nhìn cái giường của em nằm.

- Thề Quan Hàn không phải là người tình của chị hay sao. Chị vẫn nhận cái chức bà Hàn cơ mà.

Đào Huệ cười khanh khách nhìn ông Hàn một cách khiêu khích :

- Thừa các quan, em mới nhận chức đầy thôi, chứ em chưa...

- Chưa gì ?

- Em chưa thừa-hành công-vụ. Em chỉ mới nhận cái chức danh-dự đây thôi.

Hôm ấy, ông Hàn rượu say, nhất định lên xem buồng. Ông đòi một cách quyết liệt lắm. Đào Huệ biết từ chối thì thế nào cũng bị đồ vỡ, phải miễn cưỡng vâng theo.

Cả bọn kéo lên. Ông Hàn trông thấy chiếc giường nó chỉ là chiếc giường nằm soàng liền cười :

- Tôi tưởng nhân tình với con ông bà chín giàu có thì họ cho nằm cái giường thế nào mà cứ phải giấu mãi. Ai ngờ cái giường khổ, bất quá đắt lắm thì hai chục. Nếu chị lấy tôi thì tôi mua cho chị chiếc giường Hồng-Kông hai trăm đồng ngay.

Đào Huệ vội phân vua với những người đứng quanh đây :

- Em xin nhớ cái lời của quan.

- Nhưng bao giờ thì lấy chứ ?

- Bao giờ người ta không thương em nữa.

- Biết là bao giờ ?

- Hình như cũng không lâu. Bây giờ nhà người ta giữ người ta riết, có lẽ cũng chẳng còn có thể ở với nhau

23 | Ái Tình Muôn Mặt Tập 2

bao nhiêu nữa.

- Thì hôm nào... có thể thì chị bảo tôi nhớ. Bây giờ tôi cứ dám mua chiếc giường tây sẵn.

Cái hôm ấy đã đến. Một buổi trưa Đào Huệ cho người mời ông Hàn xuống :

- Em xem cứ cái tình hình này thì em với người ta phải đoạn-tuyệt nhau, vậy mình có thương em thì mình liệu thu xếp thế nào thì thu xếp. Cái buồng trên kia bây giờ là phần mình. Mình muốn trang điểm bày biện thế nào thì tùy ý.

Ông Hàn Bái đã thêm khát muốn thực hành.. cái cử chỉ vợ chồng ngay, nhưng đào Huệ nào có phải là đứa ngốc.

- Sao mình nóng nảy thế, Em không thể nào âu yếm với mình trong một gian phòng mà đồ đạc còn đượm hơi người ta. Yêu mình, trọng mình, em không muốn như thế.

Đào Huệ tuy thế mà còn tính sai. Nàng chưa có thể tưởng tượng đến cái chỗ hà tiện của ông Hàn Bái. Lâu lại bỏ ra chục bạc xuống hát đờn chứ một lúc bỏ ra 300\$ sắm đường Hồng không và tử, với lại cho một tháng 100%, ông Hàn Bái thấy chối.

Ấy thế là về nhà ngẫm nghĩ mãi, ông Hàn Bái thấy sốt của. Tối hôm ấy, ông không xuống mà Đào Huệ cứ ngong ngóng chờ.

Chờ đến bốn hôm không thấy, nàng mới vỡ lẽ

- Nó lại đã đến như thế cơ à !

Hôm thứ năm thì ông Hàn Bái xuống. Ông lấy cớ rằng có việc bận nên chưa kịp xuống, và từ lúc xuống cho đến lúc một giờ ông về, ông chẳng đã động gì đến sự lấy nhau và đến cái giường tây cả. Đào Huệ thấy bức lắm. Tính nàng lại thích làm những việc mà không ai làm được.

- Nó tiếc của, nhưng nó vẫn còn yêu mình, nên mới vác cái mặt giầy xuống. Thằng này phải giã một vỏ cho nó long óc mới có thể bắt nó bỏ tiền ra được. Ấy thế là nghĩ ngẫm suốt một đêm, sáng hôm sau nàng đi Hanoi, tậu một chiếc giường Hồng Kông gong đồng. Rồi nàng bí mật đem bày vào trong buồng.

Năm hôm sau ông Hàn Bái lại xuống. Cũng vẫn chẳng đã động gì đến 100\$ tiền tháng và cái giường Hồng Kông. Lúc một giờ ông về ông chỉ mười đồng tiền hát.

Đào Huệ liền giữ ông Hàn Bái lại :

- Mình hãy ở lại, lên buồng em nói câu chuyện này.

Ông Hàn Bái muốn thoái thác, nhưng ông bị Đào Huệ lôi lên. Tiếc tiền nhưng thích gái đẹp mà ông chưa được thỏa, ông sượng sùng nhưng vẫn theo lên.

Trông thấy chiếc giường tây, ông Hàn Bái mặt sạm lại. Đào Huệ ôm ông bắt ông phải ngồi xuống giường, ông chùng trình mãi mới ngồi.

- Mình đừng nên thấy thế này mà nghĩ điều gì khác, mình không sắm cho tôi thì tôi sắm lấy. Tiền này cũng là tiền mình chi hát cho tôi từ trước đến giờ chứ của ai. Giường của tôi mua nhưng là giường của mình.

Rồi Đào Huệ buồn rầu và nghiêm trang bảo ông Hàn Bái :

- Người ta không biết nên xét lắm mình, chứ tôi đã am tường mình, tôi biết mình lắm. Người ta phải căn cơ mới có thể thịnh vượng về sau. Mà những người căn cơ có yêu mình mới bền vững được, bởi họ đã tính kỹ rồi mới yêu. Chứ bọn bốc giờ chỉ hò hét tung tiền ra một lúc, chứ chắc chắn gì mà bảo chao thân gửi phận được. Từ khi biết mình, tôi vẫn đề ý lắm. Mình có tuổi mà đứng đắn, biết thương người mà không hoang phí

một cách ngu ngốc. Tôi chán cái đời xường hát lắm rồi. Nếu mình thương tôi cho tôi dựa vào mình thì tôi rất lấy mãin nguyện, vì như thế thì cái tương lai tôi không đến nỗi nào.

Thôi từ đây tiền của mình cũng như tiền của tôi. Mình đổi thì mình xuống, chẳng phải chỉ tiền hát và tiền tháng, tôi nhờ giờ đồng hát cũng đủ tiêu. Sau này nếu mình muốn thì tôi sẽ đẹp nhà hát và mở cái cửa hàng con con. Miễn là tôi lấy được mình là người đứng đắn có thể nhìn cậy về mai sau là tôi mãin nguyện rồi.

Tôi hôm ấy, ông Hàn Bái ngủ lại đây. Ông thấy say sưa vì gái đẹp, ông thấy say sưa về những lời tri kỷ. Ông lại càng say sưa vì không mất tiền mà được say sưa nữa.

- Đây bây giờ mình đã biết lòng em chưa ? Em vì mình có tư cách mà quý mình chứ em có quý của đâu.

Ông Hàn Bái trong ba ngày cứ thấy ngây ngất như người say rượu. Ông sung sướng lạ lùng và cũng yêu lạ lùng. Lòng yêu không bị đầu độc bởi tính hà tiện cứ tha hồ bành trướng, ông thấy tin dào Huệ lạ lùng.

Được bảy ngày, dào Huệ rủ ông đi nghỉ mát Sâm Sơn.

Thôi thì bao nhiêu tiền chi phi, đào Huệ bỏ ra hết mà lại tiêu sang. Hôtel tây, cơm tây, đi xe lửa hạng ba. Ông Hàn muốn bỏ tiền ra thì đào Huệ cứ nhất nhất gạt đi.

- Sao mình kỳ quái thế ? Tiền của em là tiền của mình, vợ chồng thương nhau là ở chỗ giải lâu về sau, chứ có phải ở chỗ chốc lát đâu. Em sở dĩ quý mình hơn hết cả, bởi vì nói cho đúng ra, vì mình có tư cách là người sang và chắc chắn, và có lẽ cũng tại em yêu mình nữa. Chứ, đấy mình xem biết bao nhiêu người muốn nhân tình với em, bỏ bạc trăm cho em tiêu, em có thềm đâu.

Năm mươi tuổi đầu, được gái mỹ miều yêu, lại bỏ tiền ra cho ăn tiêu, không phải tốn một xu, lại được chiều như chiều vong, bây giờ, ông Hàn Bái mới thực là được nếm mùi vị của yêu đương; ông thấy ông không thể rời đào Huệ được nữa. Ông tính đến truyện cho đào Huệ dẹp nhà hát rồi mở cửa hàng buôn bán.

Ấy thế là hai tháng sau; sau khi đã nắm được hai nghìn của ông Hàn bỏ ra cho mình làm vốn buôn bán, đào Huệ giở mặt, ông Hàn lúc ấy đã mê quá rồi, cứ lặn vào. Càng lặn vào tiền càng phải bỏ ra, bỏ ra mãi đến bà Hàn sót ruột phải can thiệp, kéo người đến nhà đào Huệ phá phách.

Ấy thế là đào Huệ nắm ngay lấy cái cơ ấy không ở thành Nam nữa dọn nhà hát lên Hanoi, trong va li có năm nghìn bạc của ông Hàn Bái.

Đào Huệ đi rồi thì ông Hàn tỉnh. Tỉnh thì bỏ tính hà tiện, nếu không bỏ hẳn, thì cũng gọi là thôi.

Ái Tình Của Bạn Trẻ

Ông Tiên-Thành đã bắt được quả tang sự ngoại tình của cô vợ bé.

Thì ra bây giờ ông mới rõ cái anh chàng đẹp giai ở bên cạnh đã dan díu với vợ ông trong hơn một năm rồi.

Cái ý nghĩ đầu tiên của ông khi bắt được bức thư của anh chàng trẻ tuổi gửi cho vợ ông là ông bỏ phăng vợ.

Nhưng vừa nghĩ thế thì ông chết điếng cả người, ông bị chói vào cô vợ mỹ miều bằng tất cả những chỗ có thể rung động của ruột gan. Xa cô vợ bé thì mộng ông đứt, đứt nát tan tành. Ông không thể sống hay có sống thì cũng không biết gì là vui nữa. Ông không ngờ đã yêu cô vợ bé mỹ miều đến thế.

Ông ngồi thừ trên sập mắt đăm đăm nhìn những đồ đạc ở buồng khách.

Bỏ cô vợ thì từ nay không còn một khổ người thon đẹp ngồi vào những chiếc ghế gỗ trắc kia nữa. Không còn một tiếng cười dòn đã làm vang động cái nhà này nữa.

Mà ông thì từ nay không được nghe những cái giọng nũng nịu của cô nữa.

Bỏ, không thể. Nhưng tưởng tượng rằng cái khổ người thon đẹp đã có một người khác ôm ấp, ông tưởng chừng muốn vỡ tim. Bao nhiêu máu trong người trút sạch đi để nhường chỗ cho chì sôi mà một bàn tay bí mật mới đem đổ vào.

Con sen bung ấm nước sôi lên, để trên sập. Ông cầm lấy dót nước vào ấm chuyên, rồi sẽ ngừng đầu hỏi nó bằng một giọng hồn hên :

- Bà đi từ bao giờ hở con ?

- Thưa ông, bà con đi từ mười hai giờ. Ông ngừng đầu lên nhìn chiếc đồng hồ quả lắc cheo trên tường lúc ấy chỉ bốn giờ rưỡi.

- Bà có nói bà đi đâu không ?

- Thưa ông, bà con bảo bà con đi lễ.

- Tại sao bà mày không đi xe nhà ?

Ông hỏi thế để mà hỏi, chứ ông cũng đã biết vợ ông không thể đi xe nhà được. Tưởng tượng lúc này hai người đang ôm nhau dú dít ở trong một gian phòng cổ ông bỗng thấy khô lại, khí giới như đặc lại không chạy được vào phổi của ông nữa.

Ông cố mãi mới hỏi được con sen :

- Bà có bảo bao giờ bà về không ? Bà có ăn cơm không ?

- Thừa ông, bà con không ăn cơm nhà. Bà con độ bấy giờ, bà con ăn cỗ ở bên đền xong thì bà con về. Bà con có dặn con, nếu ông đến thì bảo ông đợi.

- Đền nào ?

Con chỉ thấy bà con nói thế, chứ cũng không biết đền nào. Ông Tiến-Thành lẳng lặng cầm chén nước trà đưa lên miệng. Quái, vị trè hôm nay sao không thơm. Nó không giống những hôm mà cô vợ bé mĩ miều vẫn pha cho ông uống. Mà rõ ràng là trè Đầu xuân mà ông Tiến thành mới mua hôm qua, ông lấy 4 gói đem xuống đây. Có phúc lấy được người vợ cả không ghen tuông sẵn bậy ông tha hồ muốn xuống ở với cô vợ bé, lúc nào muốn về thì về. Bà cả tuyệt nhiên không điều nặng tiếng nhẹ. Nhưng ông cũng không dám lợi dụng tấm lòng quảng đại của vợ cả. Một tuần lễ ông chỉ xuống có hai hôm. Trong hai hôm ấy thì ôi thôi bao nhiêu là vui thú. Mỗi bận từ hàng Đào bước chân xuống đến cái phố Charron này, ông lại thấy hình như ông trẻ lại.

Thường thường cứ ba giờ ông xuống, ông ăn cơm, ông ngủ đêm lại đây rồi sáng mai ăn bữa cơm sáng, ông lại về.

Hôm ấy ông Tiến-Thành ăn cơm có một mình, ông buồn quá. Chả bù với bữa cơm nào !

Đồng hồ đã chỉ bảy giờ rồi mà cô vợ bé vẫn chưa về. Ông thấy đồng hồ chạy, mà mặt ông thì nặng nề khó chịu quá. Một khi cửa có tiếng động, ông lại giật mình đánh thót một cái. Ông giật mình vì sắp phải nhìn thấy cô vợ cũng có, ông giật mình vì thấy cô vợ lúc ấy thì không biết xử trí thế nào cũng có. Trong mấy giờ đồng hồ ông loay hoay nghĩ ngợi mà chưa biết rằng nên xử thế nào là phải. Có lúc ông định bỏ. Có lúc ông lại vờ đi như là không biết. Trong đầu ông thực là quay cuồng biết bao nhiêu là ý nghĩ phản trái, sôi nổi bao nhiêu cảm giác, sung đột bao nhiêu tư tưởng. Nhưng cái tư tưởng chội nhất là ông cần phải có cô vợ bé mới thấy sự vui sống, cái cảm giác trội nhất là đau đớn; cái ý nghĩ mà lúc nào trí khôn ông cũng quay về là nếu bỏ cô vợ bé thì đời ông từ đây sẽ đau đớn. Năm nay ông đã năm mươi một, ông chẳng sống được bao nhiêu lâu nữa. Ông chỉ còn ít năm sức lực để hưởng những hoan lạc mà giới còn dành cho ông. Con cái đã lớn, đã trưởng thành, nhà ông lại giàu, vợ ông lại hiền. Nếu không có cô vợ bé tác

quái thì ôi thôi, có phải những năm còn lại vui thú biết bao không.

Nghĩ đến đây, tâm hồn ông liền bị sâm chiếm bởi bao nhiêu nỗi buồn thương đau xót.

- Giá không gặp cô vợ bé mĩ miều, giá không có cái trường hợp đặc biệt đã làm cho ông gặp cô bé mĩ miều năm ấy mới có 23 tuổi, thì có phải đời ông tuy không biết những cái sướng cùng cực, nhưng cũng không phải đeo những cái buồn héo ruột như ngày nay. Không yêu thì ít nhất đời ông cũng được bình tĩnh, mà trong khi tuổi già ông không phải đến nỗi nếm vị chua cay. Trước cái ngày chưa bắt được cái tang chứng ngoại tình của cô vợ bé, cái mối lo tha thiết của lòng ông là làm sao gây cho cô vợ bé một tương-lai để đến lúc ông nằm xuống, cô vợ bé cũng không phải đến nỗi vất vả.

Vì thế cho nên ông đã tậu cho cô cái nhà này, ông lại còn tậu cho cô ở quê nhà hơn 40 mẫu ruộng, ông lại còn xẩm cho cô biết bao nhiêu là đồ vàng. Thật ông đã phải dùng thiên phương bách kế lừa dối bà cả mới có những món tiền ấy. Cái tương-lai của cô vợ bé thế cũng tạm yên. Bây giờ ông chỉ còn ngồi hưởng những lạc thú mà cô vợ bé sẽ mang lại cho ông thì ông được thấy cái tang chứng quái ác của cái lòng đàn-bà quái ác.

Ông rất bức tức với ông sao hôm nay ông lại đi lục lọi cái đồ may để phải nhìn thấy cái bức thư quái nghiệt nó đã phá tan hạnh phúc đời ông.

Giá hôm nay ông cẩn thận không để cái dầm dẫm phải tay, ông không đi lục tìm cái kim, ông không phải trông thấy bức thư quái nghiệt thì...

Cô vợ bé có ngoại tình ? nhưng nếu ông không biết thì ông có thể ngồi yên mà an hưởng hạnh phúc. Nếu ông không biết... Cứ nghĩ thế mà ông thấy gan như dừ như chín. Bao nhiêu kỷ-niệm vui thú xưa kia như sô nhau đến óc đề gây ra một sự so sánh khiến cho cái buồn lại buồn thêm, cái đau lại đau thêm...

Ông hồi tưởng lại trước đây ba năm, một hôm ông được gia nhân nói cho biết có một người thuê nhà ở phố Phạm phủ Thứ đã ba tháng nay không trả tiền, ông đi xe đến để xem tình hình rồi liệu cách xử trí thì ông gặp cô Nguyệt đang gục đầu vào bàn khóc thảm thiết.

Cô khóc vì quá trốn theo một ông Phán lên Hanoi, rồi bị tình nhân bỏ rơi không một xu trong túi, không có một kế sinh nhai, và còn nợ bao nhiêu tháng nhà với bao nhiêu nợ vật.

Bức thư đoạn-tuyệt cô vừa nhận được xong.

- Cự đến đòi tiền nhà đây ư ? Cháu sắp chết đói còn lấy đâu ra tiền để trả cự. Thôi cháu cũng chả khát nữa, khát cũng chả lấy đâu trả được. Thôi đồ đạc trong nhà cự xem có cái gì đáng giá thì cự lấy đi nhưng cự lấy hết đi thì cháu ra ở đường. Nhưng rồi biết kiếm kế gì để sống, giờ ơi !

Cô nói xong lại khóc, lại kêu giờ. Ông Tiến Thành bỗng thấy lòng súc cảm trước cái đau thương của một người đàn bà đẹp. Ông ngồi xuống ghế :

- Thì tôi để bà chịu đến tháng sau, bà già.

- Tháng sau và tháng sau nữa, cháu cũng chẳng lấy đâu mà giả cự được. Cháu đã bị người ta lừa dối, còn có gì mà giả ? Họa đến khi xuống âm phủ thì cháu mới có để giả cự.

Ông Tiến-Thành ái ngại, liền tỷ tê hỏi truyện thì mới rõ đầu đuôi. Cô Nguyệt nguyên là con nhà tử tế ở một tỉnh kia, bị quyến rũ bởi lời đường mật của một ông Phán đến tòng sự ở đấy. Ông Phán thuê nhà cho cô ở và cho cô mỗi tháng ba mươi đồng. Đến nay vì vợ cả biết truyện, ông Phán không giám đến nữa, bỏ cô chơ vơ một mình chẳng có một ai họ hàng thân-thích để nương tựa.

- Thế bây giờ cô định ra sao ?

- Thì còn định thế nào nữa. Cháu chỉ còn có ra sông cái đêm đầu xuống sông, chứ còn nghĩ thế nào nữa.

Trong suốt một đời ông Tiến-Thành, có lẽ lần này ông mới không thấy ông khôn ngoan và phải chăng là lần đầu. Nhưng cái mặt người con gái đầm nước mắt nó mới đẹp làm sao và mới đáng thương làm sao.

- Sao cô lại nghĩ thế ?

- Cháu bây giờ còn biết tính thế nào !

Hôm ấy, lúc ông Tiến-Thành bước ra khỏi cửa ý hẳn có Hung-Thần theo ám ảnh.

- Thôi cô cứ ở đây. Cô cứ ở, tiền nhà bao giờ cô có giả tôi cũng được. Mà cô không có thì thôi. Còn nếu cô không có tiền chi dùng thì tôi cho cô vay.

- Nhưng chả nhẽ cháu cứ ở không mãi nhà cụ. Và cứ vay mãi. Vậy phải tính đến cách giả thì mới có thể vay được chứ.

Ông Tiến-Thành ngồi lặng im một lát, rồi bỗng đỏ mặt tía tai, nói thẳng một hồi, như người muốn thừa một lúc có chớ nói ra, chứ không thì không sao nói được nữa :

- Hay là cô lấy tôi, tôi sẽ tử tế với cô mãi mãi không bao giờ tôi bỏ cô đâu.

Cô Nguyệt nghe ông Tiến-Thành nói thế, há hốc mồm chỗ mắt nhìn, ông Tiến-Thành thấy thế, vừa sợ, vừa thẹn, lại lắp bắp nói :

- Tôi tuy nhiều tuổi hơn cô, tôi tuy có vợ cả, nhưng vợ cả tôi tử tế lắm, mà tôi cũng tử tế lắm. Cô đừng nên nghi ngại điều gì. Cô bằng lòng đi. Cô bằng lòng ngay đi, tôi sẽ đưa ngay cho cô mấy trăm bạc để cô tiêu, chứ một người như cô mà đi tự tử thì nó hoài mất cái đời đi.

Cô Nguyệt vẫn lặng im, nhưng trong cái lặng im ấy hình như phát ra một tiếng vang chỉ duy tại cụ Tiến-Thành là nghe thấy.

- Cụ bảo tôi đi tự tử thì hoài đời, thế để tôi lấy cụ thì không hoài đời đi đấy hử ?

Hình như ông Tiến-Thành bị cái tiếng vang ấy hành hạ, rồi đau lòng hồi hận, ông lại vội nói :

- Hay cô không muốn lấy tôi thì thôi. Cô cứ ở đây tôi cứ đưa tiền cho cô tiêu, rồi khi nào gặp người tử tế vừa ý cô thì cô sẽ lấy.

Câu nói này làm cho Nguyệt xúc động. Nguyệt trông ông Tiến-Thành lúc ấy không còn là ông già nữa, mà chỉ còn là một người phúc hậu tử tế, đã hết lòng thương mình trong lúc gặp khước.

Ấy thế là cô bỗng lại òa khóc, nhưng cái khóc này lại là cái khóc khác. Nhưng ông Tiến-Thành vẫn chưa hiểu, ông lại vội đứng giậy đi ra. Ông về thẳng ngay nhà lấy 300 đồng bạc, rồi ông lại đến phố Phạm phú Thứ.

Lúc ông đến thì thấy Nguyệt đang mặc áo sắp sửa đi.

- Ấy cô đừng có dại mà đi tự tử. Đây tôi đã đem tiền đến cho cô đây.

Nói xong ông Tiến Thành móc túi cầm tập giấy bạc để lên bàn rồi ông quay ra. Ra đến gần cửa thì Nguyệt gọi dật lại.

- Này cụ

- Cái gì cô.

Nguyệt tần ngần một lát, rồi chạy lại ôm lấy ông Tiến-Thành mà hỏi :

- Cụ thương cháu thật ư ?

Câu hỏi ấy và thứ nhất là cử-chỉ yêu đương ấy làm cho ông Tiến-Thành tắc thở. Ông thấy ông được sướng một thứ sướng mà từ xưa đến nay ông chưa được thấy. Mười sáu tuổi lấy vợ, rồi đẻ con, rồi chật chiu làm ăn để nuôi con và để gây dựng cho con, xưa nay ông nào có biết cái thú yêu đương là gì.

Nghe Nguyệt hỏi thế, ông không biết trả lời làm sao. Ông chỉ thấy có cái gì uơn ướn toát ra ở mắt rồi làm mờ cặp kính. Ông đỡ cho Nguyệt ngồi xuống, rồi ông sẽ bảo :

- Tôi thương quý cô lắm.

Nguyệt lại ôm chặt lấy ông :

- Cháu cũng thương quý cụ lắm.

Cách xưng hô cụ cháu đi liền ngay với cái cử chỉ yêu đương ấy như làm cho không khí rung động một cái gì khó chịu, một cái gì ngượng ngịu.

Cái khó chịu ấy, cái ngượng ngịu ấy, Nguyệt cảm thấy ngay. Nguyệt lại vội nói, nhưng lần này nàng chỉ nói trống không, chứ chẳng xưng hô cụ cháu :

- Cái ơn ấy, biết lấy gì để trả !

Ông Tiên Thành lúc ấy liền nắm lấy tay Nguyệt...

Ấy thế là trong hai tháng giời ông Tiên-Thành được sống trong một bầu không khí say sưa, lúc nào cũng như đi lơ lửng trên thế giới thần tiên để hưởng bao nhiêu kỳ thú mà từ tám bé đến nay không bao giờ ông nghĩ tới, - chứ đừng nói đến được hưởng nữa.

Ôi thôi, trong hai tháng trời ấy, ông làm đủ các cách để chiều Nguyệt, ông sắm đồ vàng, ông sắm đồ đặc mới, ông sắm xe nhà.

Mỗi lần Nguyệt cảm ơn ông thì ông chỉ bảo :

- Tôi thương mình thì tôi lo cho mình bằng chị bằng em, chứ có gì mà phải cảm ơn. Tôi chỉ tiếc rằng tôi hơi già một chút.

- Em trông mình còn trẻ lắm, mà già trẻ thì có chi làm gì, miễn là tử tế thủy chung với nhau như chúng ta là quý rồi.

Được mấy tháng, bà Tiên-Thành biết truyện, khuyên can, nhưng ông Tiên-Thành đời nào nghe :

- Bà bảo tôi già chơi trống bỏi, ừ thì tôi chơi trống bỏi đấy, bà làm gì thì làm.

Bà Tiến-Thành là người vợ hiền :

- Thì tôi có dám bảo sao. Nhưng tôi nghĩ con cái đã lớn, ông mê man dĩ bợm..

- Người ta không phải là dĩ bợm.

- Nhưng nó không bằng tuổi con gái mình, coi sao cho tiện.

Khuyên chẳng được, bà Tiến-Thành liền định dụ Nguyệt về, nhưng ông chối phắt. Ông không thể để cho Nguyệt chịu sự chì bấc của vợ cả, của con gái, và con gái ông còn hơn tuổi Nguyệt, như thế thì nó tủi Nguyệt. Ông không nghe. Rồi ông tậu nhà tậu ruộng cho Nguyệt, yêu quý Nguyệt như một vật báu ở trên tay.

Sáu tháng đầu, dầu Nguyệt chẳng được sung sướng theo cái nghĩa tuyệt đối của nó, nhưng nàng cũng được hễ hả và chắc chắn, không phải phập phồng lo về tương lai.

Vì hàm ơn nên nàng cũng không nhìn rõ thấy sự trênh lệch của tuổi tác. Nhưng sau dần dần những kỷ niệm của lúc bị lừa dối, bị gập khúc, cứ dần dần mờ trong trí nhớ. Bản tính của loài người là dễ quên, là được voi đòi tiên, là không bao giờ chịu cho hoàn cảnh của hiện tại là đầy đủ.

Được no nê về vật chất, nàng thấy thiếu thốn về tinh thần. Trong tim cô bỗng có những trống rỗng mà ông Tiến-Thành không lấp được. Gia dĩ trong sự âu yếm của một người già đối với người trẻ nó vẫn làm sao ấy, nàng chợt nhận thấy cái tủi mà trước kia nàng không nhận thấy.

Ấy thế là cô bị ngã một cách hồi hận, nhưng đầy sung sướng trước sự tấn công không ngừng của một chàng trẻ tuổi ở đầu phố. Cô đã trống cự với lòng cô trong gần một năm, cô biết thế là bội bạc, là chó đều, đối với người đã hết lòng thương mình. Nhưng than ôi, tiếng gọi của tuổi trẻ bao giờ cũng vẫn mạnh. Ái tình có cái mãnh lực đập phá những tắc-trách của lương tâm.

Ấy thế là cặp sừng đầu tiên mọc lên đầu cụ Tiến-Thành.

Sau một đêm chung chạ với tình nhân, Nguyệt hồi hận đóng cửa nằm lý ở nhà. Mà những ngày sau, ông Tiến-Thành đến, thì Nguyệt chiều chuộng âu yếm lắm. Ông Tiến-Thành đã được hưởng ân huệ của sự ngoại tình một cách không ngờ. Thấy thế, ông càng sung sướng, càng thương vợ lẽ, hai mươi mẫu ruộng ông tậu cho Nguyệt ở quê ngoại, là do ảnh hưởng của những ngày ấy.

Nguyệt cự-tuyệt tình-nhân bằng cách gián tiếp, cứ đóng cửa im lìm, không thò mặt ra nhưng tình yêu rúc rục bao giờ cũng mạnh hơn lòng hối hận. Ấy thế là Nguyệt lại phải mở cửa, lại phải đi đến chỗ hò hẹn của tình nhân. Hai người đã gian díu với nhau hơn một năm, nhưng ông Tiến-Thành vì yêu nên mù chẳng thấy biết gì hết. Mãi cho đến ngày nay, cái thư quái ác mà trong một lúc sơ ý, Nguyệt không đốt đi, hiện ra...

Tám giờ ông Tiến-Thành chờ mãi không thấy vợ lẽ về, bèn chồn ngồi đứng không yên. Ông đi từ buồng khách ra buồng ăn, rồi lại đi từ buồng ăn lên gác, rồi từ trên gác lại đi xuống, chưa biết nên xử trí ra sao. Ông chỉ thấy một cái khổ đề chầu lên lưng ông. Bỏ Nguyệt thì ông không thể bỏ, mà làm cho vỡ lẽ ra, âm ỹ nhà cửa, thì Nguyệt then, sẽ bỏ ông.

Ông đang băn khoăn về những ý tưởng ấy thì ông vụt nhìn thấy hình ảnh mình trong gương. Có lẽ vì ông buồn quá nên lúc ấy trông ông tiều tụy lắm. Hai má hóp, cái chán dãn, lại có hai cái túi ở dưới mắt, với món tóc bạc phơ ở trên đầu, ông giật mình không ngờ mình già đến như thế. Ông ngẩng đầu nhìn cái ảnh phóng đại của Nguyệt, treo cạnh chiếc gương. Thật là môn mơn cảnh tơ trong cái tuổi xuân mà nét gì ở trên mặt cũng tỏa ra một tinh thần tươi trẻ.

Ông Tiến-Thành cúi đầu, ông hiểu...

Vừa lúc ấy thì có tiếng động ở cửa, Nguyệt đẩy cửa vào, mặt tươi như hoa :

- Mình đây à ? Em tưởng mai mình mới đến, vì mình hẹn em thế, nên em đi lễ. Thôi em xin lỗi mình vì em đã để mình chờ.

Ông Tiến-Thành muốn khóc nhưng ông cố nén :

- Lỗi gì ? Tôi vẫn bảo cho mình tha hồ tự do muốn đi chơi đâu để tiêu khiển thì đi cơ mà.

Đã biết rằng Nguyệt đi với nhân tình, nhưng ông cũng vờ hỏi :

- Mình đi lễ đâu đấy ?

- Em đi sang lễ bên đền Ghềnh, các bà ấy lại giữ lại ăn cỗ chay.

Ông Tiến-Thành buột miệng hỏi :

- Thế sao mình không lấy lộc về ?

Nguyệt hơi tái mặt, nhưng nàng chống chế ngay :

- Vì vội vàng nên quên mất.

Ông Tiến-Thành cảm thấy đàn bà có thể nói dối một cách dễ dàng quá. Ông thấy đau đớn. Nhưng cái đau đớn ấy có một cái hả. Người đàn bà cần nói dối mình vì muốn làm đẹp lòng mình.

Ông móc túi lấy ra một chi sâm :

- À, tôi đem cho mình để mình uống cho khỏe.

Ông toan về thì Nguyệt giữ lại :

- Không mình ngủ đây với em cơ.

Nghe đến chữ ngủ, ông Tiến-Thành tức tối muốn tát, muốn đánh, nhưng ông cũng lại thấy muốn hôn, muốn cắn.

Tối hôm ấy, ông khổ sở mà ngủ lại đây. Nhưng khổ sở mà yêu Nguyệt thêm lên.

Ái Tình Là Một Vấn Đề Gia Vị

Hôm ấy, chúng tôi năm người, chúng tôi hút thuốc phiện và nói truyện về tình ái. Anh Thường đang lim dim đọc sách, bỗng chồm giậy :

- Nay các anh, Phùng-tát-Đắc bàn một điều khá quá !

Rồi anh nhìn vào quyển «Trước đèn», đọc to : «Thịt gà cá song, đem luộc chuội, bung lên, trông không đẹp mắt. Giắc ít lá chanh, hay điểm ít hành hoa, ớt đỏ, tức khắc nảy duyên thâm. Bóng gương có thấp thoáng trong màn, cỏ cây mới muốn nổi tình mây mưa. Càng treo giá ngọc, càng cao phẩm người». Ngẫm cho kỹ ra ái tình chẳng qua là một vấn đề gia vị.

Anh Tạo đặt cái dọc tầu :

- Đúng rồi, đàn bà là một con cá song luộc chuội lên, không ăn được thật, hay có ăn, thì cũng ăn một cách miễn cưỡng, nhưng tô điểm vào, thì chà ! chà ! người ta lạy mà cầu xin để được ăn một cách kính cẩn. Nó cũng lại là một vấn đề tưởng tượng nữa, tưởng tượng trong tình ái... thì chẳng qua nó cũng giữ cái địa vị cà cuống, mắm tôm ở trong bát thang, thiếu hai thứ đó, thang không có nghĩa.

Rồi anh trầm ngâm kể cho chúng tôi nghe câu chuyện sau này :

«Hôm ấy, tôi đương đi bách bộ ở đường tòa án, thì bỗng gặp một người đàn bà ăn mặc cực kỳ lộng lẫy. Sự lộng lẫy ấy, tôi không nhìn thấy ngay, bởi tôi tôi còn đang nghĩ ngợi phân vân, không để ý tới những trạng thái xảy ra quanh tôi. Tôi bắt đầu nhận thấy sự lộng lẫy của cô ta sau khi một mùi nước hoa thượng hạng thoảng vào mũi tôi, tôi tự nhủ : Một người đàn bà đã sức thử nước hoa này, hẳn là người đẹp. Rồi tôi ngược mắt nhìn: mà đẹp thật, lại sang nữa ! Mà hình như quen quen. Tôi lục tìm ký ức, ký ức không đem đến sự giải quyết cho tôi. Thì vừa nay, người đàn bà đã nhận được tôi, hỏi tôi bằng chính cái tên cúng cơm của tôi. Thì ra là cô Tọ, cô bán rau, cô hàng xóm của tôi trước đây năm năm. Nhưng, trời ơi ! cái bà sang trọng ngày nay khác cô Tọ thừa xưa biết mấy ! Nó còn có giống, họa chăng là giống ở đôi con mắt trong và sáng, mà những bà mẹ đạo đức bảo là lẳng lơ, mà những nhà văn ca tụng là tình tứ. Nhắc lại cuộc tình duyên của cô ta và tôi trước kia, thì thật là một thiên ai-sử, ai-sử cho cô ! Rồi thì con tạo trở trêu năm năm sau lại chuyển thành ra thiên ai-sử cho tôi, chỉ vì cô Tọ đã có cái bám vào người, nó làm cho con cá song kia nẩy biết bao nhiêu duyên thâm mà xưa kia tôi không nhận thấy ! Một mái tóc cắt theo lối

«đầm», một bộ áo tân thời mùi gạch và một khỏ người uyển chuyển, lại thêm đôi «săng đan» cao gót nó điềm cho giáng đi, đứng bao nhiêu cái mặn mà, lại một lần phấn hồng phủ trên làn da mịn, lại những đường son nó đem đến cho cặp môi bao vẻ gợi tình ! Thật không còn một chút gì của cô hàng rau sộc sộc của làng Láng nữa. Ái tình là một vấn đề gia vị thật !

Lúc trước, tôi thuê một cái trại ở làng Láng, ngày nào cô Tạo cũng gánh rau đi chợ qua nhà tôi, ngày nào cô cũng không được tôi để ý. Một «công tử Hà-thành» còn tơ tưởng những «tiểu thư» ngọc ngà trong trắng, để ý làm gì một gái nhà quê ăn mặc lôi thôi như... con sen nhà mình ! Tôi không để ý đến cô ta, nhưng cô ta thì để ý đến tôi dữ lắm. Điều này mãi ba tháng sau tôi mới biết.

Phải chăng là một tình cờ, hay là một nghiệp chương ! Điều đó thì chỉ có trời biết ! Một hôm, tôi đi xem hội La, tôi đánh rơi chiếc khăn mặt của một người tình ở Hanoi tặng. Tôi đang tiếc ngơ tiếc ngẩn, và đang nghĩ cách để nói dối một khi người tình hỏi đến, thì bỗng con sen chạy lên chìa cho tôi chiếc khăn mặt, rồi hỏi :

- Cái khăn này có phải hôm nay cậu đánh rơi ở đường không ;

Tôi cầm lấy, thì đúng rồi. Mừng rồi, tôi hỏi con sen :

- Ai bắt được mà đem lại đây ? Tao đánh rơi ở đường kia mà ?

- Cô hàng rau ở sau nhà ta đó mà. Hôm nay cô ấy cũng đi xem hội. Cô ấy bảo cô ấy gặp cậu đi với mấy người bạn ở hội, cậu trêu các cô nhà quê dữ lắm, có phải không ?

Tôi cũng chẳng cần hỏi cô hàng rau nào. Tôi móc túi lấy ra một hào, bảo nó đem thưởng cho cô ta, yên trí rằng cô ta sẽ thích lắm.

Mười phút sau con Sen đem một hào giả tôi, nói rằng cô ta từ chối, nhất định không lấy.

- Ở đây cũng có người chê tiền à ?

Con Sen tùm tùm cười :

- Cô ấy mê cậu lắm đấy nhé !

Tôi ngạc nhiên, và nói cho thật ra, thì lúc ấy lòng tự ái của tôi cũng thấy hơi thỏa :

- Mê tao ! Ái chà, ghê gớm thế kia à ! Mặt mũi cô ta thế nào ? Trông có khá không ?

- Xinh lắm ! Xinh nhất vùng này đây ! Cậu muốn biết, cũng chẳng khó gì; cô ta còn ở ngoài cổng kia kìa.

Tôi chạy vội ra. Cô Tẹo lúc ấy đang liên thoảng nói truyện với chị em, thấy tôi ra, bỗng im bật. Cô cúi gằm mặt xuống. Lúc ấy, tôi liền có cảm tưởng rằng cô yêu tôi, yêu tôi lắm. Tôi đến gần, hỏi bằng một cái giọng người... ban ơn :

- Tại làm sao tôi cho tiền, cô không lấy ? Hay cô chê là ít... Thì đây, tôi cho cô thêm một hào nữa.

Hai má cô đỏ bừng :

- Tôi lấy của ông làm gì !

Rồi cô ù té chạy. Dù tôi không yêu cô, nhưng tôi rất sung sướng được cô yêu. Tôi đuổi theo nắm lại :

- Cô không lấy tiền thì thôi, nhưng cô cũng hãy đứng yên để tôi cảm ơn cô chứ ?

Rồi tôi cúi đầu một cách khôi hài, nói bằng một giọng chế riễu :

- Cảm ơn cô ạ !

- Tôi không lấy ơn của ông mà ?

Tôi cười :

- Thế cô lấy gì !

- Tôi chả lấy gì cả...

Tôi đã quay đi nhưng không hiểu sao, tôi lại còn rồn hỏi :

- Thế tại làm sao cô biết là khăn mặt của tôi mà cô đem giả, tôi đánh rơi ở đâu ?

Cô ấp úng mãi mới nói được :

- Lúc... cậu sắp lên xe đạp, thì... cậu đánh rơi, tôi ở hàng nước tôi nhìn thấy... gọi cậu thì đã đi xa rồi.

Tôi hỏi một câu vô tình nó như đâm vào lòng tự ái của cô :

- Cô biết tôi, thế mà tôi không biết cô đấy ! Con Sen bảo cô ở sau nhà tôi, có phải không ? Nhà cô ở đâu ?

Cô trở một túp lều ẩn đằng sau bức hàng rào hồng bụi của nhà tôi :

- Nhà em kia.

- Thế ngày nào cô cũng phải đi qua ngõ nhà tôi à ?

Cô gật đầu không nói.

Cuộc tình duyên của một chàng «Công Tử» với một cô gái quê, chẳng nói thì các anh cũng đã rõ, nó nảy nở và kết thúc thế nào rồi.

Từ đó, lần nào cô gặp tôi, cô cũng chào, rồi thì một buổi chiều, tôi gặp cô ở trên xe điện, rồi đến Ngã tư cô cùng xuống với tôi, rồi cô cùng tôi đi bộ về nhà, rồi tôi hỏi chuyện cô, rồi thừa lúc đường vắng người, tôi ôm lấy cô tôi hôn. Cô cũng chống cự, nhưng chống cự một cách để không từ chối.

Tôi chỉ coi đó là một chò tiêu khiển, chứ tuyệt nhiên tôi chẳng để lòng tôi vương bận vì cô một chút nào. Nhưng cô đối với tôi thì chái hẵn, cô yêu tôi một cách tuyệt đối ! Mà tôi thì cứ thản nhiên làm đau đớn cô. Một ý muốn của tôi đối với cô là một cái lệnh, tôi tự cho một người như tôi mà hạ cố đến cô là một vinh dự to lớn cho cô lắm rồi.

Tuy không yêu cô, nhưng tôi cũng nhận sự ăn mặc của cô từ đấy biến đổi hẳn. Biến đổi. Thì cái nghèo nàn có cái gì là biến đổi to tát đâu. Những cái áo nâu rách cô không mặc nữa, thấy cô mặc cái áo vải khác, nó cũng chẳng đem gì mỹ cảm cho con mắt ta ! Chẳng qua cái khăn cô vấn ngay ngắn một chút, và luôn luôn cô thắt

cái bao xanh chỉ để dành cho những ngày hội !

Cô ta yêu tôi... Ta có thể nói một cách khăng khít và thờ kính như con chó yêu chủ. Nhưng trong cái tuổi ấy, với thị dục của văn minh vật chất làm cho dơ bẩn, tôi đâu có nghĩ đến thứ ái tình, một trái tim và một túp lều... Tôi có nghĩ đến một túp lều, thì là một người đã sống quen với ô-tô nhà lầu, chỉ tôi không nghĩ đến trái tim của một người vẫn chỉ sống nguyên ở một túp lều. Tôi chỉ tìm ở đó những khoái lạc để mà tiêu khiển những giờ nhàn rỗi. Tôi cũng chẳng để ý đến sự đau đớn của cô, tôi cũng chẳng để ý đến lòng cô yêu tôi nữa.

Tôi gian díu với cô được chừng bốn tháng thì không chịu nổi sự hiu quạnh của nơi thôn ỏ, tôi giọn nhà ra ở Hà-nội. Khi đi, tôi cũng chả nói với một lời. Bỏ làng Láng là tôi quên cô, quên cả những kỷ-niệm về cô nữa.

Bốn tháng sau, nhân một hôm vào thăm một người bạn ở trong làng Mọc, bạn nói cho tôi biết, tôi đi được hai tháng thì cô cũng trốn nhà đi biệt, chẳng biết là đi đâu.

Nói cho đúng ra, thì lúc ấy tôi cũng thở giải, than cho cô một câu :

- Thế à ! Tội nghiệp nhỉ !

Nhưng lòng thương cũng chỉ có thể, và đến thể là hết.

Ở nhà bạn về, tôi lại sống cuộc đời lêu lổng của tuổi trẻ, chẳng thèm nghĩ vì sao mà cô bỏ nhà đi, cho mãi đến hôm tôi gặp cô ở trước cửa Tòa án.

Tôi nhìn cô còn ngờ ngợ, thì cô đã hỏi ngay tôi :

- Có phải ông là ông Tào không ?

Tôi kính cẩn trả lời :

- Vâng, nhưng tại làm sao bà lại biết tôi ?

Cô cười nhạt. Trong cái cười ấy, tôi như nhận thấy cả một chua chát :

- Tôi là Tào... ở làng Láng đây mà !

Tôi sực nhớ ra. Cả kứ-ức buổi thiếu-thời đến đầu tôi. Tôi trở mắt nhìn cô :

- Trời ơi ! Thế mà tôi không nhận được đây ! Cô nhớ giai hơn tôi.

Cô gật đầu một cách ngao ngán :

- Thì làm gì chả nhớ ! Có đàn ông các ông là vô tình thôi !

Tôi vội vàng chữa :

- Vị tất...

- Thì còn phải chối cãi gì nữa ? Tang-chứng dành dành ra đây !...

Rồi cô nói lảng sang chuyện khác.

- À, độ này ông làm gì ? Có khá không ?

- Thì cô trông đấy, cũng vẫn như trước.

Câu ấy bỗng gây ra sự tương-phản ở trong óc tôi, tôi nghĩ đến cô, cô khác trước nhiều lắm.

- Còn cô bây giờ thế nào ?

- Thì ông trông đấy...

Tôi cúi đầu không nói. Chúng tôi lặng lẽ cùng đi.

Ra quá trường Bách-Nghệ, tôi vùng hỏi cô :

- Có công việc gì phải ra tòa án đấy ?

- Tôi thừa một người nợ tôi, hôm nay tòa gọi tôi ra để lấy tiền.

Sau nửa giờ thơ thần ở những con đường vắng, thì tôi đã biết rõ lai lịch cô : Cô chẳng còn là cô Tọ nữa mà cô

đã thành bà quan Tư, có ô-tô, nhà lầu, đồn điền hảnh hoi.

Sau khi bỏ làng Láng ra đi, xuống Nam định ở một nhà chị em bạn là một «me tây», rồi me-tây làm mối cho cô lấy một ông Phó Lục-Lộ. Rồi khi ông phó Lục-lộ về Tây, cô lại «tái đăng» với ông quan Tư mà hiện nay đang về nghỉ ở bên Pháp.

Bước đến cổng nhà cô ở đường Miribel, tôi liền hỏi cô :

- Thế chồng cô liệu có sang nữa không ?

Cô dún vai, nói một cách hững-hờ :

- Chưa chắc. Nhưng sang hay không sang cũng không có cái gì thay đổi cả : đồn điền, ruộng, nhà, đã sang tên cho tôi cả rồi.

Tiếng chuông vừa rút, thằng bồi khăn xếp-áo cổ là, quần trắng bốp đã chạy ra mở cổng.

- Thế nào, có ai hỏi tôi không ?

- Bẩm bà, có bà Chánh-Án lại chơi, nhưng con nói bà đi vắng. Bà Chánh-Án hẹn bà tối nay lại chơi cơm.

Về lịch sự của phòng khách hiện ra trên sự tương-tượng của tôi. Mà cô ta thì vùng vẫy ở trong đó một

cách tự nhiên như người từ lúc mới sinh ra đã được lót bằng nhung với gấm. Tôi không nhận thấy một chút gì cái quê kịch của cô Tọa thừa xưa.

Nhà cô không biết bao nhiêu đồ xứ cổ. Bàn ghế đồ đạc, toàn là những thứ đắt tiền, lại bày với một vẻ rất mỹ thuật. Ngôn ngữ, cử chỉ của cô cũng có một vẻ rất lịch sự, thật là đi đôi với khung cảnh.

Tôi nhìn cô, nhìn nhà cửa, rồi bỗng thấy yêu cô một mối yêu khác xưa nhiều lắm. Tôi «khởi thế công» :

- Trông cô độ này hơn trước kia nhiều lắm !

Cô nhìn chăm chăm vào mặt tôi :

- Ông tưởng thế... Chứ đời nào gái ngoại 20 lại bằng được hồi mười tám !

Nàng nói xong, rót một cốc Suze đưa tôi.

Mùi thơm của rượu đưa lên mũi, tôi nhìn cô qua làn pha-lê ;

- Thế mà hơn đấy. Và nếu cô không tin, thì...

Cô ngắt lời tôi :

- Tại vì phép lịch sự, ông phải... nịnh đàn-bà như thế thôi, chứ tôi xét tôi, thấy tôi già đi nhiều.

- Già lòng hay già người ?

Cả lòng và cả người !

Nàng mở ví đầm, lấy cái «húp» soa lại mặt phấn, rồi nhìn vào cái gương đứng để ở một góc phòng :

- Tôi trông ông cũng không khác trước tí nào Đàn ông các ông lâu già thật !

Tôi tiếp thế công :

- Cũng có già chứ ? Nhưng cái lòng chúng tôi bây giờ nó trầm lại, và chắc chắn hơn thừa xưa nhiều.

Bằng một cử chỉ gợi tình, nàng quay lại tôi :

- Tôi rất sợ những thứ lòng chắc chắn, bởi nó không thực, và nó không có vẻ bông bột đáng yêu của nó nữa !

Cô Tọ của tôi khi xưa bao giờ nói được câu văn hoa ý nghĩa như thế, cô chỉ biết nhìn tôi bằng những cái nhìn cầu khẩn và phục tùng.

Một sự so sánh vụn vặt làm việc trong đầu tôi.

Bà Quan Tư ngày nay đã thắng lợi ! Bà đã gieo vào lòng tôi, hay nói cho đúng : sự phục sức và cái khung cảnh nó bao bọc bà, đã gieo vào lòng tôi một mỹ cảm. Cái mỹ cảm ấy, không biết có phải là ái tình không, nhưng khi bà mời tôi tối mai lại ăn cơm thì tôi sung sướng nhận lời.

Hẹn bây giờ, mà năm giờ hơn tôi đã mũ ảo tề chỉnh. Tôi chải chuốt một cách kỹ càng : cái cravate, tôi thắt đi thắt lại ba bốn lần, tôi thấy còn vẫn chưa bằng lòng, Tôi định ninh bụng bảo dạ, thế nào buổi tối hôm nay, tôi cũng tìm được đủ mọi cách để đi được đến chỗ ước-nghuyện của lòng.

Ôn lại những cử chỉ của nàng đối với tôi ngày hôm qua, tôi thấy nàng cũng không nghiêm khắc với tôi mấy, tôi chưa chán hy-vọng. Bây giờ kém mười lăm, một hồi còi ô-tô hét ở trước cửa nhà tôi, rồi người tài xế khoác blouse trắng lên bảo tôi :

- Bà lớn con cho lại đón ông.

Gieo mình trên chiếc đệm ô-tô, trong còn thoang-thoảng mùi hương của người đẹp, tôi thấy tôi quả quyết lắm. Nhưng, kỳ thay, khi đến trước mặt cô, tôi thấy dụt dè, tôi thấy tôi không giám sờ sảng với bà quan Tư ngày nay như với cô Tọạ thừa xưa.

Sự y phục của nàng ngày hôm nay, thật là vừa nền mà vừa sang : một chiếc cape nhung đen mượt phủ trên một chiếc áo flanelle trắng thực là ăn ý với đôi gant da đen !

Cô ta đón tôi bằng một nụ cười, cô tháo gant giơ tay cho tôi bắt. Tôi nắm bàn tay ấy một lúc lâu, tôi nhận thấy nó vừa trắng, vừa mềm, chứ không sù sì như bàn tay cô Tẹo ngày xưa. Móng tay nhuộm đỏ làm nổi bật màu ngà.

Nhưng tôi vụt thấy một nỗi buồn và một mối lo, vì bàn tay ấy không rung lên như hồi nào, và trước cái nhìn đậm đà của tôi, bà quan Tư không thấy... «mềm» đi như cô Tẹo.

Nàng sửa lại mấy bông hoa hồng đặt trên bàn rồi lại gần máy truyền thanh :

- Ông muốn nghe Londres hay Paris ?

Hai tiếng tây này, nàng nói với tôi là lần đầu tiên :

- Cô cũng mới học chữ tây đó à ?

- Có, trước kia nhà tôi cũng dạy tôi nói mấy năm, tôi cũng nói được, nghe được, viết được, nhưng soàng thôi.

Tiếng hát của người ca-nữ ở ngoài vạu đậm đưa đến phòng khách một ồn ào thú vị. Tôi chẳng nghe thấy gì hết hay chỉ nghe thấy cái ồn ào ấy thôi. Cả tinh-thần tôi đều đã như bị nàng cuốn bắt đi. Nhìn thấy vẻ bần-thần hiện lên ở mặt tôi lúc bấy giờ, nàng cười hỏi :

- Độ này ông làm sao không giống trước ? Trước kia, ông liến lấu lắm kia mà !

Phải, bây giờ tôi không giống trước, bởi vì nàng không còn là cô Tọ trước kia nữa !

Tôi nhìn làn flanelle trắng, rồi tôi ước đoán những nét thần tiên.

Tôi tiến lại gần, nắm tay nàng, định đưa lên hôn, thì nàng rút lại. Tôi nhìn bằng một cái nhìn cầu khẩn mà xưa kia cô Tọ không được tôi ban cho bao giờ :

- Kìa em ! Em không nhớ đến cái tình của chúng ta trước kia ư !

Nàng đặt ngón tay trở lên môi :

- Quá khứ là quá khứ, bây giờ nó chết !... Chúng ta chỉ còn là hai người bạn thôi... Nếu ông không nhớ như thế, thì lần này chúng ta gặp nhau là lần cuối cùng.

Tôi hoảng sợ :

- Thì em muốn thế nào, tôi cũng xin vâng.

- Thật nhé ?... Tôi không bằng lòng xưng-hô thế nữa đây !

- Thế tôi gọi là bà... bà có bằng lòng không ?

Nàng mỉm cười :

- Tùy !.. Thôi, ta đi ăn. Bếp !

Một người đã chực sẵn đây, chạy ra.

- Xong rồi chứ ?

- Bẩm bà lớn, đã xong rồi ạ !

Cảnh rục rờ cửa phòng ăn ngày hôm nay làm cho tôi băng khuâng nghĩ tới cái bữa ăn sềnh soàng của tôi với cô Tọo hồi nào. Hồi ấy, cô Tọo hầu tôi một cách-kính cẩn như một con sen hầu chủ, hơn nữa, như một người mẹ hầu con. Tôi với cô đi xem hội Phú-Đô, cô sung sướng được đi với tôi, nhưng không bao giờ cô giám đi gần : cô đi cách tôi chừng mười mười lăm bước. Khi trở về đến làng Đình thôn tôi đói, cô vào trong làng mua bánh nếp và bánh rán đem ra cho tôi ăn. Chúng tôi ngồi dưới một bóng cây ở vệ đường đi, cô bóc bánh đưa cho

tôi, rồi cô sung sướng ngồi nhìn tôi ăn. Tôi ăn xong, cô vào tận giếng làng, lấy lá san hà bọc nước đem ra cho tôi uống và rửa tay. Rồi tay ướt, tôi đang phân vân, thì cô vội giơ vạt áo của cô, ép tôi phải dùng để lau.

Ồi ! Ngày hôm nay, cảnh tượng đã khác xưa. Tôi hầu cô chí chết, mà vẫn sợ rằng chưa được vừa lòng cô. Tôi cắt bánh, tôi dâng hoa quả, tôi đón ý chiều lòng, tôi chạy trước cái thích của cô. Và khi được cô ban cho một nụ cười, tôi sung sướng chẳng khác gì cô Tẹo khi xưa lúc được tôi ban cho cái hôn.

Tại sao cũng là một người, mà có sự đổi khác như thế. Chỉ bởi bà quan Tư ngày hôm nay đã có một... chút cà cuống để làm gia vị cho... bát thang ái tình !

Dưới những chùm đèn điện trăm nến trên «náp» trắng tinh, bàn tay của bà quan Tư không còn là bàn tay cô Tẹo nữa ! Ái-tình biến thể đã nâng cô lên địa-vị một bà Chúa ban-on, và rút tôi xuống một thang nô-lệ, cầu xin!

Cơm gần xong, sợ bị đuổi về, tôi liền gọi truyện :

- Hôm nay, rạp Majestic chớp một phim hay lắm, xin mời bà đi xem.

Nàng lặng im. Tôi bồn chồn vì sợ bị từ chối. Trong cái phút bồn chồn ấy, tôi sức nhớ thừa xưa, mỗi buổi

tôi tôi rủ cô Tẹo đi xem hát trống quân với tôi cô sung sướng như người bắt được vàng, dù việc bận đến đâu, cô cũng bỏ để đi được với tôi. Còn ngày nay...

Bà Quan Tư đặt dao lên thành đĩa, rồi hỏi tôi một cách uể oải :

- Phim gì ?
- Thừa bà, Catherine de Russie.
- Có phải Greta Garbo đóng không ?
- Phải.
- Tôi biết... Ừ thì đi xem.

Tôi không cần nói đến sự cảm động. Tay tôi run lên, một suýt nữa làm rơi fourchette...

Ngồi trên chiếc xe hòm cạnh cô, tôi có cái cảm tưởng như mình lạc vào cảnh bồng lai. Không hiểu xưa kia, những đêm cô Tẹo trốn nhà lẻn vào buồng tôi, có những cảm giác gì ? Tôi, tôi thấy một khối cảm mê-ly đến xâm chiếm hồn tôi. Nhưng tôi thấy luôn cái đau đớn là người ngồi bên mình chẳng thèm để ý đến những điều nghĩ và điều cảm của lòng mình. Có lẽ xưa kia, cô Tẹo cũng bị đau cái đau ấy. Nhưng bởi đã yêu, người ta đành phải nuốt hận.

Rạp chiếu bóng hôm ấy, vì phim hay, nên đông. Tôi phải chờ mãi, mới lấy được hai tấm vé loge. Ôi ! cái điều tự ái khốn nạn của kiếp người ! Đi cạnh nàng, tôi hãnh-diện nhìn mọi người. Có lẽ cái điều hãnh-diện này, cô Tẹo xưa kia cũng cảm thấy khi đi với tôi, và cô lấy điều đó làm một điều để khoe khoang với chị em.

Xem phim, nàng khen luôn miệng. Tôi, tôi gương gạo chống đỡ câu truyện, chứ nào tôi có nhận xét thấy gì đâu. Tôi chỉ nhận xét thấy rằng bà Quan Tư ngày nay, nếu có những mối tình đối với tôi như cô Tẹo khi xưa thì tôi thật là hoàn toàn sung sướng !

Điều này tôi cần nói, chứ không sợ các anh ngộ nhận lòng tôi : Tôi yêu cô ta thật, yêu một cách say mê, chứ không phải muốn chiếm được cô ta để đào mỏ. Không, không bao giờ tôi uơu hèn như thế ! Và lại tôi cũng giàu có, tôi có tiền đâu ! Tôi yêu cô ta vì cái đẹp, hay vì cái sang, tôi không biết, chỉ biết rằng tôi yêu lắm.

Cái đẹp của cô ta, ngày hôm nay, nhờ cái sang, tôi mới trông thấy. Xưa kia, bởi vì thiếu trang điểm, thiếu một khung cảnh, tôi không nhìn nhận ra. Ngày nay, tôi mới nhận thấy rằng con mắt kia, cái mũi kia, cái đầu kia, cái cằm kia là những công trình kiệt tác, thứ nhất cái dáng đi mềm dẻo nó chứng tỏ một thân thể khangkhiến, càng làm cho tôi luyện-ái.

Ở «xi-nê» ra, tôi mời nàng đi ăn, nàng từ chối.

Nhà thiếu gì đồ ăn nguội... Nếu ông đói, ta về nhà. Cái mừng của tôi là cái mừng hụt; nàng vừa nói đến đấy, lại nói ngay :

- Nhưng tôi không quen ăn đêm, ăn vào đây, mai ốm, ông muốn ăn đâu, để tôi đưa ông đến, rồi tôi về.

Không có cô ta thì tôi còn thiết gì ăn nữa : tôi mời cô ta đi ăn là cốt gần cô ta thêm phút nào thì hay phút ấy.

- Nếu bà không đi thì thôi, Tôi cũng không thích ăn đêm... Và mới ăn cũng còn no.

Nếu thế thì để tôi đưa ông về nhà.

- Thôi, thôi ! Để tôi đưa bà về nhà, rồi tôi đi xe về cũng được. Tôi không dám phiền bà nhiều như thế.

Cô ta mới bằng một cái giọng lửng lơ, khiến cho tôi lại chứa chan hy vọng.

- Ô ! Đã gọi là bạn, sao lại có cái sự phiền ! Hay thôi, thế này thì hẳn là ông bằng lòng : Để xe đưa tôi về nhà tôi trước, rồi nó lại tiễn ông về nhà sau.

Đến cửa nhà nàng, nàng xuống xe, rồi giơ một bàn tay cho tôi. Tôi vồ lấy, đưa lên môi hôn. Khi tôi chạm

vào da nàng, tôi tưởng chừng như tôi nắm được chìa khóa của hạnh-phúc. Nhưng buồn quá, bàn tay ấy ở với tôi không lâu : nàng rút tay lại, rồi bảo tôi :

- Cảm ơn ông, tôi được xem một phim hay.

Gần vào tới nhà, nàng giơ bàn tay vẫy-vẫy, rồi nói bằng một cái giọng nó làm cho tôi choáng người :

- Bonne nuit !

Xe chạy lúc nào tôi cũng không hay. Bởi vì lúc đó tôi còn để hết tưởng tượng cho đi theo nàng. Tôi hình-dung thấy nàng đang cởi áo, đang rửa mặt, đang trèo lên cái giường ấm cúng, thơm phức những mùi hương của nàng để lại.

Lúc ấy, tôi vui sướng mất một trăm bạc để được biết nàng đang nghĩ gì về tôi. Chả bù với xưa kia, không bao giờ tôi thèm để ý nghĩ đến những điều nghĩ của cô Tẹo cả.

Xe đỗ trước cửa nhà tôi lúc nào, tôi cũng không hay. Mãi đến khi anh tài xế mở cửa mời tôi xuống, tôi mới choàng giậy như người vừa tỉnh một cơn mộng.

Tôi móc túi lấy hai đồng bạc rúi cho nó, rồi tôi dặn nó về bảo với bà chủ nó nếu bà chủ nó không bận, thì chiều

mai, hai giờ, tôi xin phép đến thăm.

Đêm ấy, thực là tôi thao thức không sao ngủ được.

Cô Tọ xưa kia đôi với tôi, với bà Quan Tư ngày nay, thật là hai người khác, khác xa lắm, dầu rằng cũng chỉ là một thôi ! Ấy thế mà ở bà Quan Tư, thì thật là tôi không biết, không biết một chút gì hết.

Cô Tọ thì tôi đã vỡ lòng cho cô bài học đầu tiên về ái-tình. Cái thân-thể trinh-bạch của cô đã rung động dưới bàn tay tôi. Nhưng bà Quan Tư, trời ơi ! Tôi muốn biết ! Tôi muốn biết những rung động của bà bởi tình yêu gây nên.

Hai giờ sáng, tôi chồm dậy, viết một bức thư dài, tôi ôn lại tình xưa nghĩa cũ. - Than ôi ! Còn gì mà ôn nữa, - nhưng tôi cũng cứ ôn, hy-vọng rằng ái-tình đầu tiên của một người đàn bà đối với người đàn ông hãy có còn đủ mãnh-lực để khiến bà đừng hờ hững với tôi. Rồi suốt buổi sáng và buổi trưa hôm sau, tôi hồi hộp chờ tin trả lời.

Ba giờ thư trả lời đến. Tôi run sợ mở nó, vì ở trong đó có một quyết-nghị về hạnh-phúc của đời tôi. Thư chỉ lèo tèo có mấy chữ :

«Ông Vũ-Tạo,

«Từ giờ, tôi không muốn đọc những bức thư như thế nữa. Ông nhớ lấy, nếu ông muốn cái tình bạn của chúng ta còn có ngày mai, Chiều nay, tôi bận đi ăn cơm khách. Ngày mai bốn giờ mời ông lại chơi tôi».

Các anh có biết cái thư ấy ký tên gì không ?

Ồi thật là cả một sự mai mỉa : ký tên... «Tạo».

Cái tên rất sâu sí trên một mảnh giấy màu hồng thượng hạng, cái tên mà xưa kia tôi nghĩ đến một cách hồ hững, nếu không khinh bỉ ?

Tôi thật đã sống 24 tiếng đồng hồ khắc khoải ?

Ba giờ ngày hôm sau, tôi ra chỗ bán hoa ở hàng Khay, chọn một bó hoa hồng nhung cực tươi, cực đẹp, tôi đến nhà nàng thì lúc đó mới có ba rưỡi, tôi không dám vào ngay.

Tôi ôm bó hoa đi thơ-thẩn ngoài đường, chờ cái phút sung sướng, nó sẽ mở cho tôi thấy động thiên thai.

Tôi nhớ hồi nào cô Tạo cũng đã thờ thần ở cửa nhà tôi, như tôi chờ bà Quan Tư ngày nay. Số mệnh trớ trêu thật ?

Tôi nóng lòng sốt ruột chờ ! Có lẽ xưa kia cô Tạo cũng nóng lòng sốt ruột chờ tôi như bây giờ. Nhưng

tôi hồi ấy nào tôi thèm nghĩ tới, chẳng biết bà Quan Tư ngày nay có nghĩ đến nỗi khổ tâm của tôi không ?

Tôi vào thì người nhà nói cho tôi biết nàng vừa ngủ dậy, đang trang điểm ở trên buồng. Tôi ngồi chờ ở phòng khách đến nửa giờ, nàng mới xuống. Lắm lúc bức mình, tôi mới ném bó hoa rồi về thẳng, nhưng một sức bí mật cứ giữ tôi lại. Có lẽ cái sức bí mật ấy, xưa kia đã khiến cho cô Tọạ chịu đựng nỗi những sự phũ phàng tàn nhẫn của tôi. Nàng xuống với một nụ cười, cái nụ cười nó làm cho tôi quên hết tất cả những nỗi đau đớn và nhục nhã.

- Xin lỗi ông nhé ! Tôi đã để ông chờ ! Đêm qua đi chơi vui quá, khuya quá, mãi gần sáng mới về, thành ra hôm nay ngủ trưa.

«Đi chơi vui, khuya nữa !» Câu ấy làm nảy ra ở trong đầu tôi bao nhiêu ý nghĩ đen tối !

Một cái hơi gì, không biết tự số lòng nào vụt hiện ra, đưa lên cổ họng làm cho tôi nghẹn thở. Có phải là lòng ghen không ? Không biết ! biết rằng tôi nghe nàng nói mà xây xảm mặt mày. Tôi cố mãi mới hỏi nàng được một câu :

- Chơi gì mà khuya thế... Đánh bạc hay sao ?

Nàng giờ tay soa :

- Không ! không bao giờ tôi đánh bạc cả.

- Thế làm gì ?

- Bí-mật !

Có cái gì như cái chết hiện ra trước mặt tôi. Có lẽ nàng nhận thấy cảm giác của tôi lúc ấy, nàng ái ngại, liền bảo :

- Có một ông huyện góa vợ mê tôi, muốn lấy tôi làm kế-thất, cố năn nỉ với bạn tôi rủ tôi lên huyện chơi, rồi giữ lại ăn cơm. nhưng tôi...

Nàng ngừng lại, tôi liền hỏi :

- Nhưng tôi làm sao ?

Nàng lại cười :

- Nhưng tôi thấy khó cảm ông ta lắm.

Rồi thở giải, một cái thở giải khoan khoái, tôi nói ôm một câu mà ý nghĩa trái với điều nghĩ của lòng tôi :

- Đã là quan thì phải cảm đấy chứ ?

Nàng nhìn tôi bằng một cái nhìn chế riễu :

- Ông muốn cho tôi cảm người ta à ?

Tôi rối loạn :

- Ai muốn thế ?

- Thế tại làm sao ông lại nói thế ?

Tôi không biết trả lời làm sao.

Nàng đỡ lấy bó hoa hồng nhung, đặt làn môi lên trên một bông hoa. Cái cử chỉ ấy làm cho tôi nóng rực cả người.

- Ông chọn ở đâu mà khéo thế ? Chắc đắt lắm nhỉ ?

- Đắt. Một khi người ta phụng sự tình... bạn, đồng tiền là một thứ không nghĩa. Công phu là một phần thưởng. Nếu bà cho phép thì mỗi ngày tôi xin đem đến biếu bà một bó hoa hồng như thế này.

Bà quan Tư lại từ chối, từ chối cái điều mà giá trước kia tôi đem ban cho cô Tẹo thì cô ấy có thể sướng mà chết đi được.

Tại làm sao có sự thay bậc đổi ngôi như thế. Chỉ tại cô Tẹo xưa kia đi đất mà bà quan Tư ngày nay, một bước là đi xe ô-tô ; cô Tẹo vận đồ vải thô, mà bà quan Tư ngày nay vận toàn vóc nhiễu !

Chúng tôi ngồi nói chuyện giong mây biển nước một lúc thì nàng đã đứng giậy.

- Tôi xin lỗi ông nhé, tôi có việc, bạn phải lại thăm một người chị em ở nhà thương.

Tôi cố nài đi theo... Nàng nhất định không nghe. Tôi giận dỗi quay đi thì nàng gọi tôi lại :

- Ô ! cái ông này, hay quá !... Tại sao ông lại muốn can thiệp cả vào những việc riêng của tôi... Đừng có kỳ quái như thế, nếu ông muốn giữ cái tình bạn của chúng ta cho đẹp đẽ.

Lời dọa ấy làm cho tôi hoảng sợ. Tôi xin lỗi nàng thì nàng cười mà tha lỗi cho tôi :

- Lần sau không được thế nữa nhé !

Tôi đeo đuổi nàng trong năm tháng, tôi vâng theo hết các ý muốn của nàng, tôi phụng sự hết các ý thích của nàng thì một đêm, tôi được cái điều mà xưa kia cô Tẹo lạy tôi để cầu xin tôi ban cho.

Đêm ấy, tôi thật là một người hoàn toàn sung sướng. Nó chứa biết bao nhiêu thi vị.

Nhưng rủi thay, tôi sung sướng không lâu : mười lăm hôm sau, tôi đang bơi lội trong hạnh phúc, thì nhận

được bức thư của nàng nói cho tôi biết nàng sắp lấy cái ông huyện mà xưa kia nàng không chịu được vẻ quan giàng của ông ta, và nàng cấm không cho tôi đến nhà nữa.

Các anh thử tưởng tượng sự đau lớn của tôi !

Tôi đau, tôi đau ghê lắm ! Đau đến không thể ở Hà-nội được, nó nhắc nhở cho tôi bao nỗi buồn rầu ! Tôi bỏ đi Sài-gòn để quên, để cố quên !

Thì bây giờ tôi đã quên được rồi ! ...

Anh Thường gặp quyển sách, rồi bấu môi :

- Anh chưa quên được đâu ? Anh chỉ tưởng thế đấy. Có quên thì chỉ là quên cô Tọ, chứ không thể quên được bà quan Tư.

Cũng Vẫn Là Đàn Bà

Ông Lâm-sao-Phoong là một nhà giàu có ở phố hàng Buồm. Thế mà ngoài năm mươi, ông vẫn chưa có vợ. Là một người Trung Hoa giàu có mà không lấy vợ, tôi mới biết có ông là một.

Người ta đồn ông là ái nam, ái nữ, hay... bất lực. Điều không phải cả. Cái có ông không lấy vợ là vì... ông ghê tởm đàn bà lắm rồi. Một việc xảy ra hồi niên thiếu đã làm cho ông nhìn con cháu thân Vệ Nữ bằng một con mắt ghét bỏ và sợ hãi khiến ông không thể gần một người đàn bà nào cả.

Đụng đến con cháu thân Vệ-Nữ, là ông thấy một húng và co rúm cơ thể như con bọ net, khi con dẻ cùi đụng vào. Cái có gây ra sự co rúm ấy không phải là vì ông sợ hãi, mà chính vì ông ghê tởm.

Thì đây, mời các ngài nghe.

- Tôi sang nước An nam đã ba mươi một năm rồi. Hồi tôi ở Quảng-đông, chón đi, tôi mới có 24. Tôi cũng như trăm nghìn người khác khác ở nhà quê ra tỉnh kiếm ăn để hy vọng có một chút tiền tiêu, vì ở nhà quê bên Tàu khó khăn nhiều lắm. Tôi ra làm thợ máy trong ba năm thì tôi để rành được một nghìn đồng bạc. Tôi kiếm lấy

vợ. Vợ tôi đẹp và tôi yêu vợ tôi lắm. Lương một tháng chín chục đồng. Vợ chồng đương quyến luyến nhau thì bỗng một hôm có người láng giềng bảo nhỏ cho tôi biết rằng vợ tôi nhân tình với một người đội C. đi tuần ở ngoài phố tôi, mà đêm nào cũng dắt nhau đi nhà ngủ.

- Thế ông không ngủ nhà à ?

- Trong sở tôi chia hai ê kíp, một ê kíp làm đêm và một ê kíp làm ngày. Ngày nào, tôi cũng phải đi làm từ sáu giờ chiều cho đến ba giờ đêm. Thì ra thằng đội C. nó gác ở ngoài phố ấy, nó biết thóp tôi làm đêm, nên nó lên vào để chim vợ tôi.

- Thế người láng giềng mách như vậy, ông có tin ngay không ?

Ông Lâm-sao-Phoong đặt cái dọc tẩu ngồi nhòm dậy:

- Một việc ghê gớm như thế thì tin làm sao được ! gia dĩ lúc ấy chẳng những tôi yêu vợ tôi lắm, tôi lại tin rằng vợ tôi cũng yêu tôi nữa.

- Vì ông yêu người ta nên ông nhầm tưởng người ta cũng yêu mình.

- Có lẽ vì tôi nhầm tưởng thế, tôi liền xin nghỉ một hôm để dò. Thì ra người láng giềng nói đúng. Y là bạn

tôi, y sợ vợ tôi mê giai mà giết chết tôi nên y mới bảo cho tôi biết. Chín giờ đêm thì thằng C. đi qua trước cửa nhà rồi thôi còi ra hiệu cho vợ tôi xuống. Hai đứa giết nhau đi xăm đến quá một giờ đêm mới về.

- Bốn giờ đồng hồ, đủ rồi.

«Thừa» đủ rồi... lúc tôi biết thể, tôi muốn xông vào phá cửa nhà xăm giết cả hai đứa, nhưng vì thằng C. lúc nào cũng đeo súng, tôi sợ mình bị hại trước mà không kịp báo thù được. Tôi liền nén cơn giận quay đi.

- Thì ra nó muối mặt thật !

- Nó đã muối mặt thì mình phải đóng đinh vào mặt nó. Tôi liền ra sờ lấy một miếng gỗ mỏng già độ nửa thước tây, một đầu tôi đục tròn như hình cái mắt còn một đầu thì tôi đục nhỏ để có thể cầm ở tay được. Tôi mua mười lăm cái đinh bốn phân đóng giải giác vào phía đầu tròn... rồi tôi rửa thật sắc như kim. Rồi tôi chờ... chờ một đêm nó đưa vợ tôi ở «xăm» về nhà xong, rồi quay ra đầu đường để đi tuần, tôi liền ở bóng tối xông ra cầm miếng gỗ đập thật mạnh vào mặt nó. Các đinh nhỏ cắm vào mặt. Ấy thế là tôi rút luôn cái búa đóng vào miếng gỗ mấy búa. Thằng C, ngã ngay xuống chết mà chẳng kêu được một tiếng nào.

- Cách ông báo thù ghê quá !

- Thế à, ghê đâu bằng cái vẻ mặt tươi cười của vợ tôi khi thấy tôi về. Tôi giết xong thằng gian phu liền sách búa về nhà định đập bể đầu con gian phụ. Nhưng sau vì trông thấy cái mặt gian-dối và phản trắc, tôi tởm quá tôi không giết nữa. Nó bắn búa của tôi ra. Ông tính coi: giống đàn bà họ giả dối một cách dễ dàng quá. Nó vừa mới đi ngoại tình với giai, thấy tôi về liền chạy sầm đến ôm chầm lấy tôi hôn hít rồi bảo :

- Tối nay sao mình đi làm về sớm thế ! Vừa may, em đang nhớ mình quá, không ngủ được ! Thôi đi ngủ ngay đi...

Nghe giọng nói của nó, tôi rùng mình. Cái vẻ mặt chơ chèn của nó khiến tôi bị ối đến nỗi đã cầm búa dơ lên, tôi lại vứt búa đi. Giết làm quái gì những quân quá ư khôn nạn thế ? Thì ra đàn bà nó phản trắc và giả dối yêu đương một cách dễ dàng như người nghiện hút thuốc phiện vậy thôi. Một ngày không biết họ đổi mấy lần sắc mặt và mấy lần lương tâm. Ngay tối ấy, tôi thu xếp hành lý rồi trốn đi. Sang đây đã ba mươi một năm, bao nhiêu lần tôi đi các nhà ngủ để vui đùa với lũ «phì phà múi». Nhưng mỗi lần tới đụng tới họ tôi lại nhớ đến cái sắc mặt chơ chèn và phản bội dễ dàng của vợ tôi, rồi tôi mất

hứng, không thể nào... đựng thêm được nữa !

- Thế ông đã xuống Khâm-Thiên và Vạn-Thái để thử với người đàn bà An-nam chưa ? Có lẽ với đàn bà annam nó khác đi thì ông có thể.....

- Có, tôi đã xuống nhiều lần rồi. Cũng không ăn thua gì ! Đàn bà an-nam thì cũng là đàn bà.

Đôi Cái Giấy Năm Đồng Đi

Đương ngồi nghĩ đến đầu đề chuyện ngắn thì anh Quỳnh nhảy vào ngồi phóc lên bàn giờ gói thuốc lá :

- Hãy hút một điều đã.

Ông bạn thật là tinh ý. Thuốc lá đôi với bọn văn sĩ vẫn là của hiếm. Phương chi mình lại chỉ viết được truyện ngắn, không biết đem văn chương dùng vào chính trị thì lại càng hiếm lắm. Cả đêm hôm qua hết tiền, có được khói nào vào mồm đâu !

Ông bạn đánh diêm. Mình hút một hơi giải. Mối ngon làm sao ! Mình đang nhìn làn khói, ngẫm nghĩ về cái luật «có hiếm mới quý, nhìn lâu mới ngon», thì ông bạn đã vỗ vai :

- Có túng đầu đề truyện ngắn thì đây giúp một truyện thực mới xảy ra tối hôm qua ở Khâm Thiên, một truyện nó làm cho tôi từ nay sẽ trở nên một người thực thà, tử tế thì bị thiệt đủ trăm đường (!)

* * *

- Anh có biết Trọng không ?

Tôi lắc đầu.

- Anh ta thật là tử tế, hiền lành, những chuyện nào đi hát với chúng tôi anh ta cũng phải đem một khối hận tình trở lại nhà. Bực hát nhà cô đầu không phải là khoảng đất dụng-võ cho những cái hiền lành tử tế. Chỉ những thằng bố lém và láu cá là ăn câu mà thôi ! Suốt đời bị hạch sách, lừa dối, phản trắc vì những cái hoa hòe hoa sói và ghét những cái tử tế hiền lành mới lạ chứ ! Cái câu «có phải mới trái» không đúng cho các cô đầu. Chị em nếu có khôn thì những người thực thà, tốt nết như anh Trọng, họ đã về lấy mà chẳng bám vào những thằng Sở-Khanh sừng như tôi.

Những thằng Sở Khanh như tôi họ tôn thờ như bố đẻ thì thật là vừa ngu, vừa dại hết chỗ nói.

Anh Trọng bị bao nhiêu lần thất vọng thì hôm ấy mới vắn kể tôi. Trong công việc làm ăn thì tôi chẳng dám nói chứ trong sự chơi bời tôi cũng rất xứng đáng là một ông quân sư thao lược. Tôi chẳng dám nói như Trương Lương nằm trong màn mà tính việc thắng bại ở ngoài ngàn dặm, nhưng tôi có thể tính lực lượng nhờ nói và hành vì tôi như vị kỹ sư tính sức mạnh của chất nổ. Đánh cái thành này phải dùng kế gì, hạ cái lũy kia phải đặt mìn gì, tôi tính cho tôi và cho anh em thì ít khi sai.

Anh Trọng hôm ấy thật là tốt phúc mà tới hỏi đến tôi.

- Anh yêu con Bình ư ? Dễ lắm, chỉ có tiền là được. Nhưng chẳng hay anh có can đảm bỏ ra năm đồng không ?

- Tưởng nhiều chứ thế thì được.

- Nếu thế thì anh chắc như bỏ vào cối rồi. Mới vào anh phải dàn trận bằng cách nói thẳng. Đại khái anh không phải khinh các em đâu. Mà các em có nghèo thì mới phải xa lạc vào đây. Vậy thì đã biết nhau, quý nhau, yêu nhau cái bổn phận là phải giúp nhau. Anh nói thế rồi anh tòi ra năm đồng là cá bắt mỗi ngày. Bao giờ cũng ân ái đi trước, tiền tài đi sau, thì trăm phát trúng cả trăm. Anh phải nhớ nói như thế, chớ đừng có lừng lững đưa năm đồng ngay mà nó khước đi đấy. Loài người ai chả có lòng tự ái. Mua nó, nhưng đừng phạm đến lòng tự ái của nó. Phải làm cho nó có cảm tưởng như là nó không bị mua vậy. Anh phải bắt chước đúng lối các nhà chánh trị có tài ngoại giao : lấy tiền lợi dụng người ta, nhưng không để cho người ta có cái cảm tưởng bị lợi dụng về đồng tiền. Anh đã nhớ chưa ?

Anh Trọng gật xin nhớ cả.

Một giờ đêm, đèn điện tắt, chỉ còn cái đèn hoa kỳ điểm một chấm lửa xanh leo lét ở dưới gầm giường.

Tôi đang nằm với chị chủ, sắp sửa công thành thì bỗng có tiếng lẹp lẹp, rồi anh Trọng đi vào tai tôi.

- Nó không bằng lòng anh ạ !

- Quái ! Con Bình nó chê tiền. Thế thì có lẽ trời sắp sụp. Hay là nó mới dờ quẻ quay về cao thượng được mấy hôm nay ?

Nghĩ đến chỗ mình xưa nay làm quân sư chỉ giáo cho ai thì trăm trận đánh trăm trận được, nay lại bị thất bại trước một cái thành không rào dậu như thế này, tôi tức quá. Tức rồi tôi nhồm dậy, kéo anh Trọng ra ban công để hỏi rõ anh làm ăn ra sao mà bị thất bại ! Tôi đang phân vân đảo óc để tìm nguyên nhân thì bỗng ánh đèn của hè phố làm cho tôi nhìn thấy con công anh Trọng vẫn cầm ở đây.

- Anh có bạc lẻ không ?

- Toàn giấy năm đồng cả.

- Thế thì anh đổi tờ giấy năm đồng này đi.

- Đổi đâu ?

- Để tôi đổi cho anh. Cầm năm tờ này rồi vào bắt đầu lại cái chiến lược như trước.

Nhưng anh Trọng vừa quay đi, tôi lại vội gọi giật lại, móc ở túi ra năm cái toa thuốc của một hiệu bán dầu, khuôn khổ y như giấy bạc mà thường ngày tôi vẫn dặt để đánh lộn sòng khi gỡ gạc.

- Nó đã «chó má» thế thì mình cũng «chó má». Anh cầm năm tờ này cũng thế thôi. Nhá nhem nó biết đâu.

Sáng hôm sau anh Trọng thức giậy với một vẻ mặt hân hoan, anh lại bắt tay tôi một cách sốt sắng rồi sẽ bảo tôi :

- Công hiệu đảo đề. Thì ra lúc trước nó tưởng tôi đổi nó cho nó một đồng mà nói những năm. Sau sờ thấy năm miếng rõ ràng cô ả bằng lòng ngay.

- Thế anh đã hiểu tại sao tôi bảo anh phải đổi giấy bạc lẻ chưa ? Mà năm cái toa thuốc kia trong đêm tối cũng là bạc lẻ chứ gì ? Trong khi tối tăm, nó không nhìn được số năm bằng mắt thì phải cho nó có thể «nhìn» được bằng tay. Chị ả tưởng béo bở, ai dè...

- Nhưng tôi không dùng đến năm cái toa thuốc của anh. Thôi thà để nó tệ với mình, chứ tôi không thể tệ với ai được cả. Bản tính tôi thế, làm thế nào !

Giọng nói thành thực, vẻ mặt thất vọng, vì không thể tệ được với người mặc dầu người tệ với mình của anh Trọng làm cho tôi xấu hổ lạ lùng. Tôi nhìn mặt anh thì thấy có một cái gì huyền ảo bao bọc nó làm cho anh đẹp-để lạ lùng. Trước cái vẻ đẹp thần-bí ấy, tôi thấy tôi bản-thủ quá. Tôi bỗng ôm lấy anh Trọng rồi tôi khóc.

Bắt Cá Hai Tay

Con gái lớn thì gả chồng, các bà mẹ đều nghĩ thế và đều mong như thế. Nghĩ như thế, mong như thế là phải lắm, vì có con gái lớn trong nhà, như cưỡi đầu voi dữ. Nhưng chưa có ai đến hỏi gả cho ai : con gái nào phải là của có thể đem bán rao !

Bà Nam-Lai lo đêm lo ngày cũng chỉ vì cô Hồng-Loan, con gái bà năm nay đã 23 mà chưa có một khách «công-hầu» nào gấp ghé cả.

Khách công hầu không gấp ghé không phải vì vườn xuân rào kín như bưng, mà chỉ bởi ông bà Nam-Lai tuy tiếng cả, nhưng nhà không.

Buổi đời này, người ta tuy «bắt sẻ», nhưng người ta ao ước đem con sẻ về thì ít, mà ao ước đem được những cái dính vào con sẻ về thì nhiều.

Con sẻ mà đậu trên một tòa nhà lâu, cái nhà lâu ấy lại đứng trong một cái đồn điền ruộng thẳng cánh cò bay, thì ôi thôi ! cung tên người ta chĩa vào tua tua.

Như cô Hồng Loan bắt quá chỉ có thể đem về nhà chồng một ít vàng ngọc đeo ở trong người tính đồ đồng phẳng độ dăm trăm, nên khách đi săn thành ra không

sốt sáng mấy.

Phải, cái của «săn» được chẳng thể bù vào tiền mua... súng đạn ! Thời buổi này là thời buổi của những sự cần dùng thiết-thực người ta cân nhắc cái hòm hoi môn của vợ kỹ hơn là những... cái chứa trong người vợ.

Thành ra bà Nam-Lai cứ mặt ủ mày chau, rồi nhìn con gái một cách ngao-ngán mà than-thở với chồng :

- Nếu không gặp phải hồi kinh tế khó khăn, mình không bị buôn thua bán lỗ...

Bà Nam-Lai cứ nhìn con gái, cứ than thở, cứ lo lắng, mặt cứ ủ dàu dàu. Rồi bỗng một hôm người ta thấy mặt bà tươi như hoa.

Thì ra buổi sáng hôm nay, đã có một mục mới đến dạm con gái bà cho một ông Phán Phủ Toàn Quyền. Tuy rằng ông Phán lương chỉ có hơn năm chục, tuy rằng ông Phán đã ngoại ba mươi, nhưng con gái mình đã lớn, mình lại chẳng có gì cho con gái thì nào phải lúc kén cè trợn canh.

Bà Nam-Lai bằng lòng ngay, Cô Hồng Loan bằng lòng ngay.

Nếu lấy vợ có thể nhanh chóng như người ta mua một con gà, hai bên thỏa thuận, là tiền chao cháo mức thì các ngài đã không được đọc cái truyện này. Cái truyện này sở dĩ có là vì tự cái ngày thuận gả cho đến cái ngày thuận cho lo cưới, cách nhau những năm tháng. Bà Nam-Lai gả được hai tháng thì bỗng một hôm con giai cả bà đưa về chơi nhà một ông kỹ sư điện.

Ông Kỹ Sư đến nhà bà Nam-Lai với một nụ cười tươi tắn, với một bộ y phục đúng thời trang, với một cái nhìn say đắm đối với cô Hồng Loan mà nó hứa hẹn rất nhiều cái say đắm khác về tương lai.

Ông kỹ sư đến với cái thanh thế to lớn của một kẻ đi tây học về, của một tháng lương ba trăm đồng, của một công chức ngạch tây.

Ông kỹ sư đến với một chiếc xe ô tô mạ kền bóng lộn, nó nói nhiều về sự sung sướng của những người được ngồi lên nó.

Ông kỹ sư hôm ấy ăn cơm ở đây, đối với ông bà Nam-Lai rất là kính cẩn, đối với anh Hồng Loan rất là thân mật, mà đối với Hồng Loan lại rất là... sỗ sàng.

Ông kỹ sư về rồi, thì đêm ấy, chẳng hẹn mà gặp trong đầu bà Nam-Lai và Hồng Loan bỗng cùng nảy lên một

câu hỏi :

- Sao cái ông Phán ở sở Toàn Quyền đến hỏi lại không phải là ông kỹ sư này ?

Ông kỹ sư từ đây đến luôn. Dầu ông chưa nói gì rút khoát, nhưng trong con mắt hữu tình của ông, trong cái mỉm cười tươi tỉnh của ông, trong những cử chỉ thân mật, và sốt sắng của ông nó hứa hẹn nhiều cái tốt lành về tương lai cho Hồng Loan.

Phải, chỉ có những đứa ngu nó mới thích ông Phán Phủ Toàn Quyền lương năm chục, mà bỏ ông Kỹ sư ngạch tây lương tháng ba trăm, lại có ô-tô nhà đi.

Mà Hồng Loan và bà Nam Lai không phải là những người ngu.

Vì thế mà ông Phán Phủ Toàn Quyền cho người đến xin cưới mấy lần, đều bị bà Nam-Lai tìm có nọ có kia xin hoãn.

Bà hy vọng ngày kia ông Kỹ sư quá yêu con gái bà mà ngỏ lời ra thì bà liền trả lại trầu cau ông Phán phủ Toàn Quyền. Mà dù ông Kỹ-sư chẳng quá yêu, con gái bà đến xin cưới làm vợ thì kéo giằng giai, ông phán phủ Toàn Quyền còn kia, nào có đi đâu mà thiệt. Chả được con rô sù thì ta làm con săn sắt vậy.

Bà hy vọng vào tháng ngày để hun nóng lòng yêu của ông Kỹ sư đối với con gái bà. Nhưng bà cứ chờ mãi mà nó cũng chẳng đến cho. Nhưng hy-vọng của loài người bao giờ hết được ? Thành thử bà cứ tìm hết có này, có khác, để xin hoãn việc ông Phán phủ Toàn-Quyền xin cưới.

Cầu mãi không được, ông Phán phủ Toàn-Quyền đâm tức, tức rồi xin thôi. Bà Nam-Lai và cô Hồng Loan cũng chẳng buồn, vì ông Kỹ sư còn đó. Thô mất con sắt, ta đem cả tâm huyết để bắt con đồ.

Hai mẹ con lại sốt sắng, lấy lòng ông kỹ-sư. Thôi thì nay tiếc mai lại tiếc.

Tám tháng sau, cô Hồng-Loan đã 24. Cô cứ chờ câu nói của ông Kỹ sư. Nhưng chờ mãi nó không đến cho, cô cứ chờ, chờ đến cái ngày mà cô phải buồn rầu mà nhận rằng ông Kỹ sư không đến.

Thì ra trước kia, anh tưởng chị béo bở đắp toan bề đào mỏ, nhưng xét chẳng có gì anh lại tháo lui.

Bà Nam-Lai lúc biết mình tay không, mới biết tiếc ông Phán phủ Toàn quyền, nhưng còn tìm đâu thấy.

Tình Mù Và Tình «Tính Toán»

Nha thường nhún vai bảo với bạn :

- Ái tình chẳng qua là một nhiễu biến của đời đây thôi. Chẳng qua không có nó thì đời không rắc rối, không hoạt động, chứ nào có nghĩa gì đâu.

Trước là một thiếu-niên mới nhón, chưa từng cần phải ót của đời, còn đang khao khát yêu đương, còn một tấm lòng tin tưởng mãnh liệt ở sự thủy chung của loài người, liền cãi :

- Không nghĩa à ? Thì cái nghĩa nó anh vừa nói ra. Nghĩa nó ở chỗ làm cho đời hoạt động. Đời chỉ hay ở chỗ nhiễu biến, vì thế nó mới thành ra kim cương muôn mặt.

Nha nhếch mép cười tủm.

- Rồi mày sẽ biết. Bây giờ mày đang chết đói chết khát, cái gì mày chẳng cho là ngon. Nhưng tao truyền đời báo danh cho mày biết, nếu mày muốn tránh những khốn khổ thì chỉ nên coi ái tình là một tiêu-khiển, tuy là một tiêu khiển cho sự sống, nhưng chỉ là một tiêu khiển cần dùng thôi. Nếu mày cho là một lẽ sống cốt yếu nhất, thì có một ngày kia, mày sẽ ngã dập mũi. Lúc ấy thì chớ

có chách anh đây, đã thấy cái chết mà không bảo.

Nha và Trước cùng ở một nhà, cùng là giai chưa vợ. Nha năm ấy đã ba mươi, mà Trước mới có 24, Nha thì đã đan dít nhiều tình duyên mà Trước thì mới yêu đương lần ấy là lần đầu.

Nha nhân tình với một cô đỡ mở nhà hộ sinh ở đường thành mà Trước thì nhân tình với một nữ học sinh trường cô đỡ.

- Thế anh không định lấy y, anh chỉ cho đó là một tiêu-khiển thôi à ?

Nha nhún vai.

- Tôi sít bốn lần lấy vợ đến phút cuối cùng lại thôi. Bây giờ tôi không nghĩ đến nữa. Cứ biết yêu phút nào cho nó thỏa phút ấy, chưa biết chừng đấy khoái thì ngày mai sẽ ra ngoài Đốc-ly làm phép cưới cũng nên. Mà chẳng may ra thì chốc nữa bỏ nhau ngay cũng không biết chừng.

- Cái tình yêu của anh không thể gọi là tình yêu, ái tình không xứng đáng.

Nha cười khanh khách :

- Tôi nhớ trước đây mười năm có một cái thằng Nha nó đã nói những câu như anh đã nói. Cái thằng nữa ấy ngày ấy đã chết, chết luôn cả thứ tình mơ mộng của nó hồi ấy. Việc đời không ngu dốt gì mà đi theo ý muốn của những con giai hai mươi tuổi. Thằng Nha bây giờ đã nhìn rõ hơn. Nó chỉ sống những thứ tình có thể có ở trong đời. Nó không dám cầu mong những cái vãn vơ. Không say sưa lắm nhưng không bao giờ bị thất vọng. Tao đã yêu thì không bao giờ tao lấy mà đã lấy thì tao không yêu. Mà lấy con Vân thì tùy mày, nhưng tao thì chỉ sợ rồi đây việc và lòng mày không cho mày lấy được.

- Thế nào đệ cũng phải lấy cho kỳ được, mặc giàu huynh muốn nói thế nào thì nói.

- Thế ngộ nó không lấy mày ? Thế ngộ có thằng nào nó cướp mất ?

- Sao lại có thể thế được ?

Có tiếng gõ cửa. Trước vội vàng chạy ra :

- Lạ chị ạ. Vân chưa đến ư, hờ chị ?

- Sáng ngày tôi có gặp. Tôi đã dặn có đi qua thì tạt qua đón tôi cùng lại đây. Nhưng chờ mãi không thấy nên tôi ngờ rằng đã đến đây rồi. Thế nào tối hôm nay

chúng mình định đi đâu ?

Nha hôn tình nhân :

- Đi đâu thì tùy mình. Hay chúng ta đi Ciné. Nhưng hăng chờ cô Vân lại đây đã.

Hai người kéo nhau lại đi-văng trò truyện. Trước thì bứt dứt không yên cứ đi lại đi lại trong phòng, chốc chốc lại nhìn đồng hồ.

- Mình trông cái mặt những thằng si ngóng mợ.

Hà đưa đầu vào vai Nha :

- Thế mình không si a ?

- Tình si để dành cho bọn mỗ trắng. Hãy thích những cái tình tỉnh táo. Nó không nóng lắm, nhưng ấm đều. Tại làm sao chúng ta lại đem xây lâu đài trên bãi cát. Cái nhà gianh nhưng là cái nhà có thể trú mưa trú nắng, chứ chắc vào những lâu đài trên bãi cát thì có khi đến phải ngủ đường.

Tám giờ rưỡi. Trước bứt dứt như con hổ bị giam.

- Ô quái, ô quái.

Nha cười :

- Hay là những lời phỏng đoán của tao đã biến thành sự thực rồi đây. Mà nên nhớ cái khôn ngoan nhất của loài người là nên sẵn sàng để đón đau khổ thì ít bị đau khổ nhé.

Tiếng gõ cửa. Trước chạy vù ra :

- Sao em đến chậm thế ?

Trước ôm chầm lấy người yêu :

- Anh có phải chờ đợi như thế này, anh mới lại càng rõ anh yêu em nhiều quá.

- Thế để em không nóng ruột đấy hử thôi.

- Cảm ơn em, em thích đi ciné hay đi nhảy, anh chỉ bảo tùy em đề nghị đây.

- Gì cũng được, mình thích gì em thích ấy.

* * *

Một tháng sau, một hôm đi về Nha bảo Trước :

- Hôm nọ tao thấy nét mặt con Vân có ý khác, tao đã có ý nghi. Thì nay đã đúng. Tao vừa nhìn thấy nó đi với một thằng nào vào Gò Đa.

Trước năm áo Nha lắc lắc :

- Có thật không, hay anh nói chơi để dọa đệ đây !

Thấy mặt bạn tái tái, giọng nói run run, Nha mới biết mình rằng mình đã lỡ lời, vội nói chữa :

- Tao ở trên tàu điện trông thoáng thấy không biết có phải không.

Trước chẳng nói chẳng rằng lôi bạn ra gọi xe đi đến Gò Đa.

Nhà hai người ở đường Huế, chỉ năm phút sau là đến. Từ lúc đi đường cả hai không nói. Đến lúc xuống xe Trước mới bảo Nha :

- Có thật như thế đệ giết cả hai đứa.

Nha nghe cái giọng cả quyết đau buồn, hiện trên mặt bạn sợ hãi.

Thì may, hai người đi khắp nhà Gò Đa cũng chẳng thấy Vân đâu.

- Có lẽ tao trông nhầm thật.

- Có lẽ anh trông nhầm, chứ có thể nào Vân như thế.

Thấy cái vẻ mặt sung sướng sau khi nói câu ấy, một ý nghĩ vụt hiện ra trong đầu Nha. «Biết đâu cứ mù quáng như nó lại chẳng sung sướng hơn là sáng như mình.»

Ấy thế rồi Nha không dám nói với bạn rằng mình đã được trông thấy một cách rõ ràng. Có lẽ hai người đã đưa nhau đi đâu, chứ Nha không có thể tin rằng mắt mình trông nhầm. Người lúc nãy đích thị là Vân.

Trước mặt hơn hờ kể cho Nha nghe cái tình đối với bạn và của bạn đối với mình, mỗi một câu là một tang chứng, là đề ca tụng ái tình và người yêu :

- Đệ nhất quyết lấy. Hôm nay đệ về nhà, thế nào đệ cũng nói cho thầy me đệ rõ mà thầy me đệ thì thế nào cũng bằng lòng. Năm nay Vân thi ra. Tháng tám này là đệ lấy.

Nha chỉ lẳng lặng nghe không biết nói thế nào. Nói rõ thì bạn đau bạn khổ, mà không nói ra thì bạn lấy một người đàn bà hai lòng, Nha cũng không đành tâm. Nha hy vọng từ nay đến tháng tám còn sáu tháng nữa. Biết đâu trong cái hạn ấy, chẳng có một cản trở xảy ra. Hay một dịp nó làm cho Trước nhi.

Đến tháng tám, nếu Trước cứ nhất quyết lấy thì lúc bấy giờ Nha sẽ liệu. Nha liền bảo bạn :

- Có lẽ tôi nhầm thật. Anh nhớ đừng nói gì với «en» vì «en» có thể trách đệ, và «en» lại có thể giận đệ đã không tin lòng «en».

Nha nhận thấy Trước mỗi ngày càng yêu Vân hơn thêm.

Nha bí mật đi điều tra thì mới biết Vân vẫn có một người nhân tình là học trò trường Thuốc.

Người ấy biết Vân trước Trước : Vân sở dĩ dấn đầu là vì biết Trước yêu mình có thể lấy mình. Mà người kia thì không. Vì thế tuy hai người vẫn đi lại, vẫn hẹn hò nhau mà Vân vẫn đến với Trước.

Nha cứ rùng rảng mãi, chưa nói để dùng dằng cho cái tình của Trước cứ một ngày một sâu. Sự lấy nhau đã sắp là một sự thực vì Trước đã nói với cha mẹ mà cha mẹ cũng đã bằng lòng.

Trước trong khi yêu đương thì sung-sướng lắm chứ không như Nha. Nha đã mất tâm lòng tin ở đàn-bà mà Trước thì còn nguyên vẹn.

Cuộc tình-duyên của Vân với Trước một ngày đậm-thắm, còn cuộc tình duyên của Nha với Hà thì nó cứ đều đều.

Ấy thế rồi một hôm, hai người đưa nhau lên quần ngựa, thì thấy Hà đi với một người đàn-ông khác.

Trước vội nắm bạn, lủi ra :

- Thôi chúng mình về đi.

- Việc gì mà về.

- Thì anh không... gì à !

Cử-chỉ ngập ngừng ấy tuy Trước không nói ra, nhưng Nha hiểu :

- Tôi việc gì mà đau đớn, tôi đã tính trước đến chỗ ấy.

- Tôi như anh thì tôi cứ lại cho «en» mấy cái tát.

- Anh điên. Đời là thế. Tôi đã biết trước. Tát nó thì ở tù, bị người ta cười là vũ-phu, bị nhật-trình nó đem tên tuổi mình ra diễu. Hơi đâu ! Vào thì khó chịu cả cho mình cả cho y. Cứ để thế là hơn. Hôm này, nhờ y còn đến nữa thì anh cũng cứ vờ đi không biết để tôi sẽ có cách xử trí rất êm thấm.

- Y chả đến nữa.

- Biết đâu, y yêu tôi vì một cái thích mà người kia không thể đem lại cho y. Còn y yêu người kia vì một cái

thích mà tôi không thể đem cho y.

- Thế sao còn gọi là yêu nữa !

- Không gọi là yêu thì gọi là gì ? Cứ nói rằng không thể lấy thì phải.

Nha tự nhủ đến hôm này Hà đến thì sẽ cho Trước một bài học dán tiếp để lấy đất sấn mà nói cho Trước hiểu sự ngoại tình của Vân cho Trước đỡ đau đớn.

Hai người thung thỉnh đi bộ về Bách-Thú.

- Tôi thấy thế thì tôi không chịu được. Thế nào tôi cũng phải kiểm truyện mặc ai muốn dị nghị. Mà lẽ trong một lúc nổi xung, tôi có can đảm giết cả hai đứa.

- Vô ích. Thế thì cũng chẳng thay đổi gì mà chỉ thêm lụy cho mình.

- Có lẽ anh không yêu y hết lòng nên y mới thế chứ. Còn như Vân và tôi...

- Có lẽ.

Nha nhìn bạn một cách ái ngại : Nhưng đến khi nhìn nét mặt hân hoan của Trước, Nha sức nghĩ : Có lẽ ở đời không có người đàn bà nào đáng yêu. Cái nhiệt-độ của mình yêu thì ở chỗ mình tin hay không tin, mà mình

không tin nên mình không sung sướng. Hạnh-phúc của tình yêu phải chăng chỉ là một tấm lòng tin. Nha cũng muốn tin để yêu, để cùng sống hồn nhiên, buồn thay chàng đã nhận đời rõ quá. Chàng không thể tin được nữa. Lúc ấy, chàng mới nhận rằng những người biết lắm chỉ là những người khổ, khổ ở chỗ không bao giờ mù quáng để hưởng hạnh-phúc một cách tuyệt đối.

Tuần lễ sau, Nha làm một bữa tiệc mời Hà đến và cũng bảo Trước mời Vân đến.

Nha vẫn cứ vui-vẻ như thường. Trước thì cứ lăm lét nhìn Hà khiến cho Nha nhiều lúc phải đưa mắt bảo đừng có thế.

Cơm xong, đến khi uống sâm banh, Nha mới ôm mình Hà mà sẽ bảo :

- Mình ơi, không biết tôi có cái điểm phúc gì mà được mình yêu và trung thành với tôi thế này ?

Hà tươi cười hôn vào môi Nha :

- Mình chung-thành với em, em đừng chung thành với mình à ?

Thì ra cái thâm ý của Nha đã dàn phong một tấn kịch để cho người đàn bà tự mình đóng vai Điêu thuyền để

tự bày ra những cái giả dối, phản trắc cho bạn nhìn thấy.
Nha vuốt má Hà :

- Nhiều khi tôi cứ tự hỏi tôi : tài chẳng có, tiền cũng không, mà lại được yêu nên tôi lo. Mình thì đẹp, lại lịch sự, chung quanh mình soán-suýt bao nhiêu người có danh vọng, tôi thấy cái hạnh phúc của tôi to lớn quá mà nhiều khi tôi sợ. Nếu mình lấy danh dự mà thề với tôi rằng không bao giờ mình lừa dối tôi thì tôi mới yên lòng được.

Hà chẳng lưỡng-lự :

- Em xin thề.

Nha làm ra cái vẻ đắm say hỏi một cách ồm ờ.

- Thế từ trước đến giờ cũng thế chứ ?

- Từ trước đến giờ cũng thế, em chỉ yêu có một mình mình.

- Thế này thì anh thật là người sung sướng nhất đời.

Nói xong, Nha nhìn Vân và Trước :

- À quên, anh Trước cũng là một người sung sướng nhất đời như tôi, vì yêu chắc chị Vân cũng chỉ yêu có một mình anh ấy, một cái tình thủy chung và đẹp đẽ

cũng như Hà yêu tôi.

Rồi giả say :

- Anh Trước ơi, anh bắt chị ấy thề đi nào, cho chúng ta cùng sung sướng. Tôi rất tin ở lời thề của người đàn bà vì người đàn bà có một tâm hồn thanh cao không bao giờ có thể hạ mình xuống nói dối như những thằng đàn ông. Tôi là đàn ông, nói ra thì môi hở răng lạnh, nhưng chúng mình đây là chỗ chí-thân, tôi mới giám nói : Nhiều thằng đàn ông khôn nạn lắm. Nó yêu năm ba người mà cứ soen soét thề là chỉ yêu có một mình «mợ». Kìa anh Trước, nếu anh không bắt được chị ấy thề như em Hà tôi đã thề với tôi thì có lẽ chị ấy đã cắn sừng lên trán anh rồi.

Vân cầm quả quit ném vào mặt Nha :

- Cái anh tầm bậy !

- Tôi không tầm bậy, chị thề đi cho chúng tôi cùng sung sướng.

Vân quàng tay trái vào cổ Trước rồi dơ tay phải :

- Tôi xin thề.

- Chị thề thề nào chứ !

- Tôi xin thề rằng từ trước và sau này tôi sẽ chỉ yêu một người.

- Thế thì chúng ta cùng cưới nhau một ngày.

Khi hai người về rồi Nha liền bảo Trước :

- Đây anh xem, giống đàn bà thật là giả dối hiện thân, họ nói dối dễ dàng như ta ăn cơm, uống nước.

Trước nói bằng một giọng tin tưởng và cả quyết :

- Tôi tin rằng Vân của tôi không đến nỗi như Hà.

Nha nhìn bạn rồi hỏi :

- À thế nào anh nhất định đến tháng tám này cưới đây chứ :

- Nhất định.

Nha lặng im, nhìn ra hè phố một khắc, rồi quay lại một cách ngao ngán :

- Tôi cũng tin rằng Vân không đến nỗi như Hà. Vả lại hạnh phúc là một vấn đề tin-tưởng..

- Đúng như thế, sự xét đoán của tôi không có thể làm được.

Sau Cái Phút Sinh Lý Ấy

Cảnh gia đình bà phán Hòa thật là một cảnh thần tiên, nếu ta chỉ nhìn cái bề ngoài. Ông phán năm ấy ba mươi, là người hiền lành, đi làm về, đưa cả lương cho vợ, suốt đời ở nhà với vợ với con, vợ bảo gì cũng nghe.

- Tùy mợ.

Ấy là một câu nói không bao giờ thay đổi mỗi khi bà phán hỏi ý kiến ông về một việc gì.

Nhà ông phán không giàu lắm, nhưng là một công chức lương tháng gần 100\$00, lại có hai cái nhà của bố mẹ để lại cho thuê được tháng hơn năm chục, thì ở cái đất Hà nội này, kể cũng là mát mặt. Bà phán lại cầm họ cầm hàng thêm cặp vào, nên gia đình bao giờ cũng dư dật.

Một đứa con gái lên năm, một đứa con trai lên ba, cả hai đều khá-khinh, mạnh khỏe, vợ chẳng đẹp lắm nhưng cũng vào bậc trung. Ông phán chẳng còn ao ước gì hơn là được sống những ngày ấm-cúng cạnh vợ, cạnh con. Mà ấm-cúng lắm, sáu năm nay lấy vợ nào có điều gì xích-mích đâu.

Ông phán thì cho là đầy đủ lắm. Nhưng bà phán thì cho là vẫn thiếu thốn làm sao. Thiếu về chồng, thiếu về con, hay thiếu về gì, bà cũng không hiểu. Bà càng không hiểu vì khi nhìn vào chồng con và tiền thì chẳng thấy thiếu gì cả.

Người chồng bao giờ cũng trung thành và chiều chuộng, hai đứa con bao giờ cũng kháu khỉnh ngoan ngoãn. Tiền thì muốn tiêu gì cũng có. Bà Phán thấy thiếu có lẽ là linh hồn của bà trời sinh ra không phải là để cho sống với những ngày bình tĩnh. Hay vì được bình tĩnh mãi, bà không biết quý sự bình tĩnh nữa.

Bà năm ấy 25, cái tuổi sung-túc nhất của người đàn bà. Các giác-quan vừa tới cái trình độ già dặn của chúng.

Được chồng yêu và chiều từ khi mới lấy nhau, bà coi sự đó là thường và là cái quyền dĩ nhiên bà được hưởng.

Bà có yêu chồng hay không, chính bà cũng không rõ lắm. Bà chỉ có một tấm lòng tin đối với chồng, và những khi gần gũi thì bà cũng thấy lòng nó cứ thường thường thế thôi, chứ bà cũng chẳng thấy cái gì là sôi nổi như người ta thường tả trong tiểu-thuyết.

Bà chỉ thấy nhiều khi lòng buồn buồn, mà bà cũng chả hiểu buồn vì đâu. Những lúc ấy thì bà gọi người về

nhà đánh tổ-tôm hay đi đánh tổ tôm ở nhà khác.

Và nhiều khi mưa dầm gió bắc, ngồi cạnh chồng bà thấy nó thiếu-thiếu thế nào.

Con thì bà yêu lắm, nhưng ôm-áp nũng-nịu, nó cũng chỉ thế thôi. Hôn hít con xong, con vú em bế con đi chơi thì bà vẫn thấy đời nó tẻ tẻ thế nào.

Sự tẻ tẻ ấy bà thấy bớt tẻ tẻ từ khi bà hàng tám gác trong gion đi để nhường chỗ cho một ông ký trẻ lại thuê.

Bà thấy bớt tẻ tẻ vì bà thấy ông ký trẻ kia cứ nhìn bà tròn trọc và thường thường ông cứ đứng ở bao lơn gác trong ngâm những câu thơ tình tứ bằng một cái giọng nghe rất êm tai. Chẳng những thế, nhiều khi đêm đã khuya, ông ký còn gảy đàn mandoline nghe réo rất lắm.

Những đêm ấy, bà nằm bên cạnh chồng mà bà tưởng chừng như đứng ở bao lơn kia nghe giọng đàn tiếng hát.

Bà có cái cảm giác những giọng đàn tiếng hát ấy là vì mình. Không hiểu sao cái ý nghĩ ấy đem đến cho lòng bà một cái gì âm ỉm, rồi nó đuổi cái tẻ tẻ của những ngày trước kia đi. Rồi bà liền nhớ đến những cái nhìn của ông ký. Nằm trong buồng tối cạnh chồng, bà thấy thẹn và nóng rực cả mặt.

Bà thấy như có cái gì bứt dứt chạy trong da thịt.

Tư tưởng chẳng biết kể tiếp ra sao, rồi bà bỗng đem chồng mình ra so sánh với ông ký.

Thân thật là khác chồng bà đủ mọi thứ, lúc nào cũng vui vẻ, lúc nào cũng hát hổng, lúc nào cũng đàn địch. Quần áo thì có vẻ chải chuốt diêm dúa, chứ không như chồng bà thế nào cũng song, và bao giờ cũng diêm dạm ít nói.

Nhiều đêm Thân đi suốt sáng. Sáng về đến nhà đã hát ngay từ ngoài cửa hát vào. Chưa trông thấy người đã thấy tiếng.

Bà đào óc tự hỏi không biết những đêm ấy, Thân đi đâu. Bà sức nghĩ đến những nhà cô đầu ở Khâm-Thiên, Vạn-thái, bằng tưởng tượng bà nhìn thấy Thân đang cười đùa vui vẻ giữa một đám cô đầu trẻ đẹp. Bà thấy bà khó chịu. Rồi ngày hôm sau gặp bà, Thân chào, bà lơ đi như người không nghe tiếng.

Ở được hai tháng, hai nhà đã quen nhau, Thân truyện trò bẽ lẻo. Thân nói truyện vui lắm, và bà thích nghe truyện của Thân lắm.

Nhiều khi bà hỏi đùa Thân :

- Sao ông chưa lấy vợ ?

Thì Thân nhìn bà một cách lảng lơ rồi trả lời :

- Tôi còn kén.

- Ông kén người thế nào ?

Cái nhìn của Thân bạo gian hơn :

- Kén một người đẹp và có duyên như... bà.

- Cái nhà ông phải gió !

Nhưng câu nịnh ấy làm cho bà thích.

Cải tư tưởng phản chồng chưa bao giờ hiện ra trong óc bà. Nhưng rồi nó đột nhiên hiện đến sau một cuộc nói chuyện với Thân. Bà phán kinh hãi.

Hôm ấy là chủ nhật ông phán đưa con đi xem «xi-nê».

Thân tiễn một người bạn gái ra về, khi quay vào thì gặp bà Phán vợ vẫn ở sân gác.

- Chủ nhật đẹp giờ thế này mà bà không đi chơi à ?

- Không.

- Ấy cô lúc nãy cũng đến rủ tôi đi chơi, nhưng tôi biết bà ở nhà, tôi cũng ở nhà... để có dịp được nói chuyện với bà.

- Tôi thì còn biết chuyện gì mà nói.

- Bà biết nhiều chuyện lắm. Mà cứ gì phải biết chuyện, cứ... đứng đây cũng là nói chuyện rồi.

Bà Phán thấy ngượng ngịu, nhưng cũng thấy bứt-rứt, một thứ bứt-rứt khoai-khoái.

Cả hai im lặng nhìn nhau. Bỗng Thân tiến lên nắm tay bà Phán.

Bà Phán vội-vàng dứt tay lại :

- Ô hay, cái ông này. Nhỡ có ai trông thấy thì còn ra thế nào.

Bà nói xong, quay đi. Thì Thân đã chạy vào năn nỉ :

- Ô kìa, bà không hiểu tấm lòng tôi đối với bà thế nào ư ? Sao bà ác thế ?

Thân nói xong, nắm áo bà Phán giữ lại thì liền bị bà Phán giăng mạnh ra :

- Thế này là nghĩa lý gì ?

Tiếng bà Phán hỏi to, Thân sợ hãi vội vàng buông. Tay buông nhưng miệng nói :

- Bà không hiểu lòng tôi yêu bà lắm hay sao ?

Bà Phán lặng im đi xuống nhà dưới.

Bà ngồi ở sập nghĩ vẫn vợ một lát thì đã thấy Thân vào, Thân lại gần rồi nói :

- Hình như bà giận tôi có phải không ?

Bà Phán muốn nói rằng mình giận, muốn nói một câu quyết-liệt để cho từ giờ Thân đừng trêu ghẹo mình nữa, nhưng câu ấy, bà Phán không nói ra được, và không hiểu sao, bà lại cười mà bảo Thân :

- Ai thêm giận ông làm gì !

Thân quay ra, rồi lại quay vào. Bà Phán thấy Thân liền dịch mình ngồi sang phía bên kia sập.

- Trốn đây, nhưng trốn đi đâu cho thoát.

Thân muốn vòng sang phía bên kia sập thì bà Phán đã nghiêm sắc mặt :

- Ồ cái ông này thật là nhảm nhí. Ông coi chừng không nhà tôi biết thì chả ra thế nào.

Thấy sắc mặt nghiêm-nghị của bà Phán, Thân đứng lại :

- Biết làm sao được !

Bà Phán với coi giàu không giả nhời, Thân bẽn lễn quay ra.

Tối hôm ấy, bà Phán đi ngủ với một cảm-giác khác mọi ngày. Bà thấy người như hâm hấp sốt. Những ngày hôm sau, bà Phán cố lảng tránh Thân. Mặt bà buồn buồn, khiến ông Phán không hiểu lại lo lắng nhìn mặt và cứ luôn luôn hỏi :

- Mợ thấy trong người làm sao thế ?

* * *

Bà Phán đang buồn ngồi ở sập thì Thân đi qua ném một bức thư vào lòng bà, rồi đi thẳng. Vì sợ nhờ có ai đi qua trông thấy, bà buộc lòng phải cầm bỏ túi. Đã cầm thì không thể không xem. Khi ông Phán đi làm rồi, bà chạy lên buồng đóng kín cửa rồi đọc. Bà định đọc xong thì bà xé đi, nhưng khi đọc xong bà lại thấy không xé được. Bà ngồi ngẫm nghĩ mãi rồi bà lấy giấy viết cho Thân mấy chữ.

Ông Thân,

Tôi biết bụng ông thế, nhưng tôi là gái có chồng, có con, tôi không thể phản chồng con được. Tôi xin từ giã ông đứng có thơ từ và đừng có trông ghẹo tôi nữa. Chứ không rồi chẳng ra thế nào. Lúc ấy, ông đừng trách tôi tệ.

Lời thơ tuy cương quyết thế, nhưng cách đùa thì lại chẳng cương quyết một tí nào. Bà Phán chờ Thân ở ngoài cầu thang rồi khi nhìn thấy Thân, bà liền bỏ rơi bức thư xuống sàn rồi quay vào.

Thân xem bức thư từ đây không dám đón bà Phán đề trêu ghẹo nữa. Thân chỉ nhìn bà Phán bằng những cái nhìn trách-móc và tỏ sự thất vọng của mình bằng cả bộ mặt buồn rầu.

Bà Phán từ đây hình như thấy tiếng đàn và giọng hát của Thân nó não-nùng hơn trước. Thân không dám hỏi truyện bà Phán nữa. Nhưng thấy bộ mặt sầu thảm của Thân, bà Phán thương hại là tự mình, hỏi truyện Thân trước :

- Hôm nay, ông về chậm nhỉ ?

Thân làm mặt giận, cứ cúi đầu đi không trả lời.

Bà Phán thấy cái buồn của Thân lây sang cho mình :

- Thế nào, tối nay ông có đánh tổ tôm không, tôi cho gọi người về đánh.

Thân dừng lại nhìn bà Phán bằng một cái nhìn trách móc :

- Tôi không có tiền.

- Tôi cho ông vay.

- Tôi không muốn nợ.

- Đã làm bộ.

Bà Phán nói xong cười. Thân đương buồn cũng cười :

- Bảo ai làm bộ thế ?

Bà Phán chạy vào buồng :

- Ai thì biết đấy !

* * *

Sự sa ngã của bà Phán chỉ còn chờ cơ hội thích-hợp là thực hiện.

Thì cơ hội đã đến, Hôm ấy ông Phán phải về Yên Bái thăm một người chú ốm. Bà nghĩ đến sự sa ngã của

mình sắp không thể tránh nếu chồng không có ở đây bà liền xin đi theo. Ông Phán vì không biết cái chỗ u-ân ấy vội gạt đi :

- Mợ đi thế nào được. Ai trông con. Mà cho cả con đi thì chúng nó mệt lắm, tàu xe không tiện.

Thân được tin ông Phán đi vắng mấy hôm, mừng lắm. Thân tin rằng bà phán không thể cưỡng được với mình.

Thấy buổi chiều hôm ấy, bà Phán cố lảng-tránh và làm ra mặt nghiêm-nghị với mình, Thân là người đã từng chải trong tình-trường tự nhủ :

- Ai lúc sắp ngoại tình chẳng thế ? Quên làm sao ngay được cả một quá khứ trinh tiết. Đến tối sẽ xem có nghiêm-nghị được nữa không ?

Thân không xuống nhà dưới, cứ ở gác trong nhìn gác ngoài, chờ lúc nào cả nhà đi ngủ sẽ hay. Thân nghe thấy tiếng giầy bà Phán đưa hai con lên ngủ rồi lại nghe tiếng giầy bà Phán đi xuống.

Đến mười giờ, không thấy bà Phán lên, Thân tự nhủ :

- Chỉ sợ không ở được dưới ấy cả đêm thôi.

Mười giờ rưỡi, bà Phán lên, Thân nằm ở trong cửa sổ nhìn thấy rõ ràng bà Phán lúc sắp bước vào buồng còn

quay đầu lại nhìn sang phía gác mình ở. Rồi nghe rõ ràng tiếng bà Phán bảo con sen :

- Mày lên trên này ngủ với tao nhé !

Thân chạy vội sang :

- Cho nó lên ngủ thế nào được...

Tiếng con sen thỉnh thỉnh ở sán gác, bà Phán vừa gỡ tay Thân vừa bảo con sen :

- Thôi mày ngủ dưới sập dưới nhà coi nhà cũng thế.

Thân vội vàng lấy tay khép cửa. Bà Phán sợ con sen trông thấy Thân ở đây không giám cưỡng.

Con sen nghe tiếng đóng cửa lại quay xuống.

- Ô kìa, mình làm gì thế.

Bà Phán thấy ghét cái tiếng nói ấy.

- Đi ra đi.

- Ồ ra làm gì, kìa mình làm sao thế.

Bà Phán bỗng ôm mặt khóc nức nở. Thân mon men lại gần toan ôm để giỡn thì bà Phán vội lùi lại :

- Cấm không được mó vào người tôi.

Thân nghe cái giọng cả quyết không dám lại gần. Thân bật đèn.

Thất sách. Một lầm lỗi không thể chữa. Bà Phán nhìn thấy cái hình ảnh tội ác của bà. Bà nhìn thấy cái vẻ mặt khả ố và chơ chẽn của Thân rồi bà liên tưởng đến cái vẻ mặt khả ố và chơ chẽn của mình. Bà thấy hối hận và xấu hổ lạ lùng. Bao nhiêu những khoái-cảm vừa mấy phút trước đốt nóng cơ-thể bà, giờ đều trút sạch khỏi cơ thể để nhường chỗ cho một đau buồn. Bà liền hét :

- Tắt ngay đèn đi, tắt ngay đèn đi.

Thân không tắt tiến lại gần thì bà Phán lùi. Rồi bà bồng vớ cái Thermos ở đầu buồng ngủ dơ lên :

- Ra ngay đi, không tôi ném cái này bây giờ !

Thân ngơ ngác. Bà Phán đứng nhìn Thân bằng một con mắt thù ghét. Bà thù ghét Thân đã làm cho bà có thể khinh-bí bà.

Bà thù ghét Thân vì Thân đã làm cho bà phạm tội với chồng con.

- Thế nào, định đuổi người ta ra thật đấy à ?

Bà Phán nói bằng một giọng cả quyết :

- Thật !

Thấy cái nét mặt dữ dội của bà Phán, Thân lắc đầu :

- Thật là kỳ quái.

Tối hôm ấy, bà Phán ôm con khóc suốt đêm.

Năm ngày sau, bà lấy cớ đưa con về quê ngoại, ở lì đấy hai tháng. Rồi khi chồng về thăm, bà lấy cớ con bây giờ nhón, nhà chật, đừng cho thuê nữa.